

 คำนำ

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ฟิสิกส์ ชุด 1 การถ่ายโอนพลังงานของคลื่นกล เป็นชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูและนักเรียนใช้ร่วมกัน จัดทำขึ้นเพื่อประกอบแผนจัดการเรียนรู้ที่ 1-2 หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 คลื่นกล กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง การถ่ายโอนพลังงานของคลื่นกล โดยใช้กระบวนการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้นตอน (5E) เป็นชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งเน้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้นักเรียนได้คิด ได้เรียนรู้และลงมือปฏิบัติการทดลองด้วยตนเอง นอกจากนี้ยังเน้นการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่ม ซึ่งจะช่วยส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ฟิสิกส์ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง คลื่นกล มีทั้งหมด 6 ชุดดังนี้

- ชุดที่ 1 เรื่อง การถ่ายโอนพลังงานของคลื่นกล
- ชุดที่ 2 เรื่อง การสะท้อนของคลื่น
- ชุดที่ 3 เรื่อง การหักเหของคลื่น
- ชุดที่ 4 เรื่อง การแทรกสอดของคลื่น
- ชุดที่ 5 เรื่อง การเลี้ยวเบนของคลื่น
- ชุดที่ 6 เรื่อง คลื่นนิ่งและการสั่นพ้อง

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ฟิสิกส์แต่ละชุดมีแผนการจัดการเรียนรู้เป็นคู่มือในการทำกิจกรรม ซึ่งสอดแทรกในการเรียนการสอน ผู้จัดทำหวังว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ฟิสิกส์ เรื่อง คลื่นกล จะเป็นแนวทางหนึ่งในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้ตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร และเป็นประโยชน์ต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ได้เป็นอย่างดี

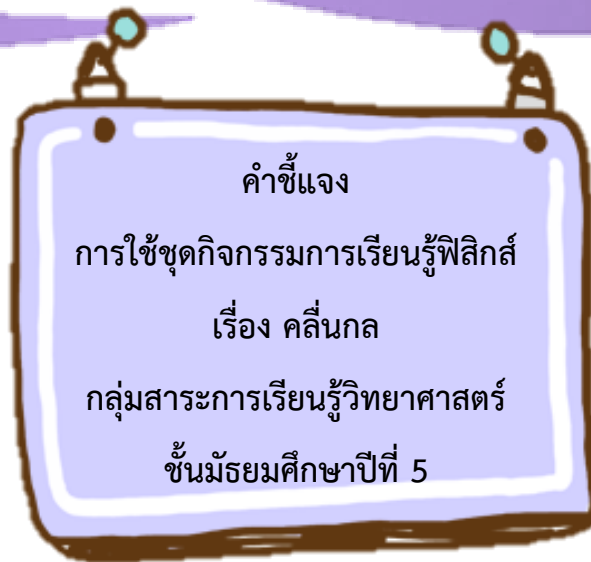
ธิตินันท์ นาจาน

 สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำชี้แจงการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ฟิสิกส์ เรื่อง คลื่นกล	4
คำชี้แจงสำหรับครูผู้สอน	5
คำชี้แจงสำหรับนักเรียน	7
สาระการเรียนรู้	8
แนวคิดหลัก	9
มาตรฐานการเรียนรู้ / ผลการเรียนรู้	10
จุดประสงค์การเรียนรู้	11
แบบทดสอบก่อนเรียน : ชุดที่ 1 การถ่ายโอนพลังงานของคลื่นกล	12-14
ใบความรู้	15-23
ใบกิจกรรมที่ 1 KW อยากรู้ต้องได้รู้	24
ใบกิจกรรมที่ 2 การทดลองการเกิดคลื่น	25-27
ใบกิจกรรมที่ 3 SNOWBALL บอกต่อความรู้ เล่าสู่กันฟัง	28
ใบกิจกรรมที่ 4 EXIT TICKET ไม่รู้ไม่ให้ออก (การถ่ายโอนพลังงานของคลื่น)	29
ใบกิจกรรมที่ 5 การทดลองลักษณะของคลื่น	30-31
ใบกิจกรรมที่ 6 Mind Mapping แผนผังความคิดพิชิตความรู้	32
ใบกิจกรรมที่ 7 เกมบัตรคำ ชนิดของคลื่น	33-34
ใบกิจกรรมที่ 8 EXIT TICKET ไม่รู้ไม่ให้ออก (ชนิดและส่วนประกอบของคลื่น)	35
ใบงาน	36-39
แบบฝึกหัด	40-51

เรื่อง	หน้า
แบบทดสอบหลังเรียน : ชุดที่ 1 การถ่ายโอนพลังงานของคลื่นกล	52-54
แบบบันทึกคะแนนการทำกิจกรรม	55-56
บรรณานุกรม	57
ภาคผนวก	
เฉลยแบบทดสอบและแนวคำตอบการทำกิจกรรม	58-80
ประวัติผู้จัดทำ	81

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ฟิสิกส์ เรื่อง คลื่นกล ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ประกอบด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งหมด 6 ชุดดังนี้
 - 1.1 ชุดที่ 1 การถ่ายโอนพลังงานของคลื่นกล
 - 1.2 ชุดที่ 2 การสะท้อนของคลื่น
 - 1.3 ชุดที่ 3 การหักเหของคลื่น
 - 1.4 ชุดที่ 4 การแทรกสอดของคลื่น
 - 1.5 ชุดที่ 5 การเลี้ยวเบนของคลื่น
 - 1.6 ชุดที่ 6 คลื่นนิ่งและการสั่นพ้อง
2. ในชุดกิจกรรมการเรียนรู้ฟิสิกส์ เรื่อง คลื่นกล แต่ละชุดประกอบด้วยส่วนประกอบต่างๆ ตามลำดับดังนี้
 - 2.1 คำชี้แจงการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ฟิสิกส์ เรื่อง คลื่นกล กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
 - 2.2 คำชี้แจงสำหรับครูผู้สอน
 - 2.3 คำชี้แจงสำหรับนักเรียน
 - 2.4 สารการเรียนรู้
 - 2.5 แนวคิดหลัก
 - 2.6 มาตรฐานการเรียนรู้ / ผลการเรียนรู้
 - 2.7 จุดประสงค์การเรียนรู้
 - 2.8 แบบทดสอบก่อนเรียน
 - 2.9 ใบความรู้ ใบกิจกรรม ใบงาน แบบฝึกหัด
 - 2.10 แบบทดสอบหลังเรียน
 - 2.11 บรรณานุกรม
 - 2.12 ภาคผนวก

คำชี้แจงสำหรับครูผู้สอน

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ฟิสิกส์ เรื่อง คลื่นกล เล่มนี้ คือชุดกิจกรรมการเรียนรู้ฟิสิกส์ เรื่อง คลื่นกล ชุดที่ 1 เรื่อง การถ่ายโอนพลังงานของคลื่นกล ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้ประกอบการจัดการเรียนรู้ที่ 1-2 เรื่อง การถ่ายโอนพลังงานของคลื่นกล หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 คลื่นกล
2. ครูควรใช้ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ฟิสิกส์ เรื่อง คลื่นกล ชุดนี้ร่วมกับ คู่มือการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ฟิสิกส์ คลื่นกล กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งได้กำหนดแนวทาง รวมทั้งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายชั่วโมงไว้อย่างมีลำดับขั้นตอน
3. ครูควรศึกษาคำชี้แจงในการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เข้าใจก่อนจัดกิจกรรม
4. ครูต้องชี้แจงขั้นตอนการเรียนรู้โดยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนเข้าใจทุกคน ก่อนดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ
5. การศึกษาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ฟิสิกส์ เรื่อง คลื่นกล ชุดที่ 1 เรื่อง การถ่ายโอนพลังงานของคลื่นกล ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน และ แบบทดสอบหลังเรียน จำนวน 10 ข้อ
6. ครูควรแนะนำเพิ่มเติมให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมทั้งในและนอกเวลาเรียนจะทำให้ผู้เรียนมีทักษะและความรู้ความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ฟิลิกส์ เรื่อง คลื่นกล กับการจัดการเรียนรู้แบบ 5E

ชุดกิจกรรมที่ 1

การถ่ายโอนพลังงานของคลื่นกล

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

การถ่ายโอนพลังงานของคลื่นกล

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	กิจกรรม	เอกสารจากชุดกิจกรรมการเรียนรู้ฟิลิกส์ เรื่องคลื่นกล ชุดที่ 1
E1 (Engagement)	ทดสอบก่อนเรียน KW การสาธิต	แบบทดสอบก่อนเรียน หน้า 12-14 ใบกิจกรรมที่ 1 หน้า 24 -
E2 (Exploration)	การทดลอง	ใบกิจกรรมที่ 2 หน้า 25-27
E3 (Explanation)	การนำเสนอผลการทดลอง	ใบกิจกรรมที่ 2 หน้า 25-27
E4 (Elaboration)	SNOW BALL	ใบกิจกรรมที่ 3 หน้า 28
E5 (Evaluation)	EXIT TICKET	ใบกิจกรรมที่ 4 หน้า 29

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ฟิลิกส์ เรื่อง คลื่นกล กับการจัดการเรียนรู้แบบ 5E

ชุดกิจกรรมที่ 1

การถ่ายโอนพลังงานของคลื่นกล

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

ชนิด และส่วนประกอบของคลื่นกล

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	กิจกรรม	เอกสารจากชุดกิจกรรมการเรียนรู้ฟิลิกส์ เรื่องคลื่นกล ชุดที่ 1
E1 (Engagement)	การสาธิต	-
E2 (Exploration)	การทดลอง	ใบกิจกรรมที่ 5 หน้า 30-31
E3 (Explanation)	Mind mapping	ใบกิจกรรมที่ 6 หน้า 32
E4 (Elaboration)	เรียนรู้ตัวอย่างการคำนวณ เกมบัตรคำ	แบบฝึกหัด หน้า 40-56 ใบกิจกรรมที่ 7 หน้า 33-34
E5 (Evaluation)	EXIT TICKET ทดสอบหลังเรียน ทบทวนที่บ้านเพิ่มเติม	ใบกิจกรรมที่ 8 หน้า 35 แบบทดสอบหลังเรียน หน้า 52-54 ใบงานที่ 1-3 หน้า 36-39

คำชี้แจงสำหรับนักเรียน

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ฟิสิกส์ เรื่อง คลื่นกล เล่มนี้ เป็นชุดกิจกรรม การเรียนรู้ฟิสิกส์ เรื่อง คลื่นกล ชุดที่ 1 การถ่ายโอนพลังงานของคลื่นกล มีเนื้อหา และกิจกรรมเกี่ยวกับเรื่องของคลื่นกลอย่างง่าย
2. ขั้นตอนการใช้ชุดกิจกรรม
 - 2.1 ศึกษามาตรฐาน / ผลการเรียนรู้และจุดประสงค์การเรียนรู้
 - 2.2 ทำแบบทดสอบก่อนเรียน จำนวน 10 ข้อ
 - 2.3 ศึกษาใบความรู้และปฏิบัติกิจกรรมในใบกิจกรรมตามลำดับ
 - 2.4 ทำแบบทดสอบหลังเรียน จำนวน 10 ข้อ
3. นักเรียนศึกษาโดยใช้ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ฟิสิกส์ เรื่อง คลื่นกล กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยความซื่อสัตย์และมีความรับผิดชอบ
4. นักเรียนให้ความร่วมมือในการจัดการเรียนรู้ การปฏิบัติงานกลุ่ม การแสดง ความคิดเห็นอย่างเต็มที่
5. นักเรียนใช้และเก็บรักษาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ฟิสิกส์ เรื่อง คลื่นกล เล่มนี้ด้วยความระมัดระวัง ไม่ทำสูญหาย เสียหายในระหว่างการเรียน

สาระการเรียนรู้

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ฟิสิกส์ เรื่อง คลื่นกล ชุดที่ 1 การถ่ายโอนพลังงานของคลื่น กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีสาระการเรียนรู้ ดังนี้

ใบความรู้

ใบกิจกรรมที่ 1 KW อยากรู้ต้องได้รู้

ใบกิจกรรมที่ 2 การทดลองการเกิดคลื่น

ใบกิจกรรมที่ 3 SNOWBALL บอกต่อความรู้ เล่าสู่กันฟัง

ใบกิจกรรมที่ 4 EXIT TICKET ไม่รู้ไม่ให้ออก (การถ่ายโอนพลังงานของคลื่น)

ใบกิจกรรมที่ 5 การทดลองลักษณะของคลื่น

ใบกิจกรรมที่ 6 Mind Mapping แฉนผังความคิดพิชิตความรู้

ใบกิจกรรมที่ 7 เกมบัตรคำ ชนิดของคลื่น

ใบกิจกรรมที่ 8 EXIT TICKET ไม่รู้ไม่ให้ออก (ชนิดและส่วนประกอบของคลื่น)

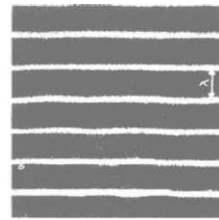
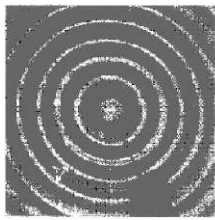
ใบงาน

แบบฝึกหัด

แนวคิดหลัก

คลื่น (wave) เป็นปรากฏการณ์ที่แสดงการถ่ายทอดพลังงานออกจากจุดกำเนิด ขณะที่มีการเกิดคลื่นเป็นการเคลื่อนที่ไปข้างหน้าเฉพาะพลังงาน ถ้าคลื่นไปกระทบวัตถุ ซึ่งวัตถุจะถูกกระทำเพียงแค่นั่นกลับไปกลับมา ณ ตำแหน่งหนึ่งๆ โดยที่ไม่ได้เคลื่อนที่ไปด้วยแต่จะส่งพลังงานหรือการรบกวนนั้นต่อไปยังตำแหน่งถัดไป

คลื่นผิวน้ำเกิดจากการที่ผิวน้ำถูกรบกวน ถ้ารบกวนผิวน้ำหนึ่งครั้ง คลื่นที่ได้เรียกว่า คลื่นดล แต่ถ้ารบกวนผิวน้ำเป็นจังหวะต่อเนื่อง จะเกิดคลื่นผิวน้ำเคลื่อนที่ออกไปตลอดเวลา เรียกว่า คลื่นต่อเนื่อง หน้าคลื่นที่ออกมาสามารถแบ่งได้ตามลักษณะของวัตถุที่รบกวน คือ หน้าคลื่นเส้นตรง และหน้าคลื่นวงกลม ในการศึกษาเกี่ยวกับคลื่นผิวน้ำ เราจะใช้อุปกรณ์ที่เรียกว่า ถาดคลื่น โดยจะสังเกตส่วนต่างๆ ของคลื่นได้จากเงาที่พื้นใต้อ่าง ซึ่งมีลักษณะเป็นแถบมืดและแถบสว่างสลับกัน

ภาพที่ 1 ลักษณะของคลื่นที่เกิดจากแหล่งกำเนิดคลื่นวงกลม ภาพที่ 2 ลักษณะของคลื่นที่เกิดจากแหล่งกำเนิดคลื่นหน้าตรง
ที่มา http://119.46.166.126/self_all/selfaccess11/m5/physics5_2/lesson1/content1.php

มาตรฐานการเรียนรู้ / ผลการเรียนรู้

สาระที่ 5 พลังงาน

มาตรฐาน ว 5.1 : เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างพลังงานกับการดำรงชีวิต การเปลี่ยนรูปพลังงาน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างสารและพลังงาน ผลของการใช้พลังงานต่อชีวิตและสิ่งแวดล้อม มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

ผลการเรียนรู้

1. อธิบายการเคลื่อนที่แบบคลื่น และการเกิดคลื่นกล

สาระที่ 8 ธรรมชาติของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

มาตรฐาน ว 8.1 : ใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ในการสืบเสาะหาความรู้ การแก้ปัญหา รู้ว่าปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่มีรูปแบบที่แน่นอน สามารถอธิบาย และตรวจสอบได้ ภายใต้อข้อมูลและเครื่องมือที่มีอยู่ในช่วงเวลานั้นๆ เข้าใจว่า วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคม และสิ่งแวดล้อมมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)

นักเรียนสามารถ...

1. อธิบายความหมายของคลื่นกล และการเกิดคลื่นกลได้
2. อธิบายการเคลื่อนที่แบบฮาร์มอนิกอย่างง่ายได้
3. ระบุส่วนประกอบต่างๆ ของภาคคลื่นได้
4. ทำการทดลองศึกษาการเกิดคลื่นจากภาคคลื่นได้
5. แบ่งชนิดของคลื่น โดยใช้เกณฑ์ต่าง ๆ และเปรียบเทียบความต่างของคลื่นแต่ละชนิดได้
6. ทำการทดลองแสดงการเกิดคลื่นตามขวางและคลื่นตามยาวได้
7. ระบุส่วนประกอบต่าง ๆ ของคลื่นได้ อาทิ สันคลื่น ท้องคลื่น แอมพลิจูด ความยาวคลื่นได้
8. อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างอัตราเร็วคลื่น ความถี่ และความยาวคลื่น และนำความสัมพันธ์ดังกล่าวไปแก้โจทย์ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆได้

ด้านทักษะกระบวนการ (P)

นักเรียนมีทักษะ...

1. การทดลอง
2. การตีความและลงข้อสรุป
3. การจัดกระทำและสื่อความหมายข้อมูล
4. การลงความเห็นจากข้อมูล
5. การจำแนกประเภท

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)

นักเรียน...

1. เข้าเรียน ปฏิบัติกิจกรรม และส่งงานตรงเวลา
2. ร่วมมือในการเรียน แสวงหาความรู้ ตอบคำถาม ยอมรับความคิดเห็น และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล
3. มีความซื่อสัตย์ในการบันทึกข้อมูลจากการปฏิบัติกิจกรรม ทำแบบฝึกหัดและแบบทดสอบ
4. มีวินัยในการปฏิบัติกิจกรรม รักษาความสะอาดห้องเรียนและสถานที่ปฏิบัติกิจกรรม

แบบทดสอบก่อนเรียน

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบนี้เป็นแบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก
2. แบบทดสอบนี้มีทั้งหมด 10 ข้อ 10 คะแนน เวลา 10 นาที
3. ให้ทำเครื่องหมายกากบาทลงช่อง ก ข ค หรือ ง ลงในกระดาษคำตอบที่เห็นว่าถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. คลื่นตามยาวและคลื่นตามขวางต่างกันอย่างไร

ก. ความยาวคลื่นต่างกัน	ข. ทิศทางการสั่นของตัวกลาง
ค. ทิศทางการเคลื่อนที่ของคลื่นต่างกัน	ง. ประเภทของแหล่งกำเนิดคลื่นต่างกัน

2. ข้อใดต่อไปนี้เป็นคลื่นกลทั้งหมด

ก. คลื่นน้ำ คลื่นเสียง	ข. คลื่นในเส้นเชือก คลื่นแสง
ค. คลื่นสึนามิ คลื่นแสง	ง. คลื่นวิทยุ คลื่นไมโครเวฟ

3. ข้อใดเป็นคลื่นตามขวาง

- ก. คลื่นที่ต้องอาศัยตัวกลางในการถ่ายโอนพลังงาน
- ข. คลื่นที่ไม่ต้องอาศัยตัวกลางในการถ่ายโอนพลังงาน
- ค. คลื่นที่ทำให้อนุภาคของตัวกลางสั่นในแนวเดียวกับทิศการเคลื่อนที่ของคลื่น
- ง. คลื่นที่ทำให้อนุภาคของตัวกลางสั่นในแนวตั้งฉากกับทิศการเคลื่อนที่ของคลื่น

4. ข้อใดเป็นคลื่นตามยาว

- ก. คลื่นที่ต้องอาศัยตัวกลางในการถ่ายโอนพลังงาน
- ข. คลื่นที่ไม่ต้องอาศัยตัวกลางในการถ่ายโอนพลังงาน
- ค. คลื่นที่ทำให้อนุภาคของตัวกลางสั่นในแนวเดียวกับทิศการเคลื่อนที่ของคลื่น
- ง. คลื่นที่ทำให้อนุภาคของตัวกลางสั่นในแนวตั้งฉากกับทิศการเคลื่อนที่ของคลื่น

5. ข้อใดกล่าวผิด

- ก. คลื่นตามยาวทุกชนิดเป็นคลื่นกล
- ข. คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าทุกชนิดเป็นคลื่นตามขวาง
- ค. คลื่นกลไม่จำเป็นต้องอาศัยตัวกลางในการเคลื่อนที่
- ง. คลื่นในสปริงเป็นได้ทั้งคลื่นตามขวางและคลื่นตามยาว ขึ้นอยู่กับลักษณะการเคลื่อนที่ของอนุภาค

6. ลูกตุ้มนาฬิกาผูกด้วยเชือกยาว 1.6 เมตร จะสั้นด้วยคาบเท่าใด กำหนดให้ $g = 10 \text{ m/s}^2$

- ก. 1.60 s
- ข. 2.52 s
- ค. 4.25 s
- ง. 8.72 s

7. มวล 0.25 กิโลกรัม ติดกับปลายข้างหนึ่งของสปริง ซึ่งมีค่านิจ 100 นิวตัน/เมตร วางอยู่บนพื้นระดับลื่น ส่วนปลายอีกข้างหนึ่งของสปริงยึด ติดกับผนัง เมื่อดึงมวลทำให้สปริงยืดออกเล็กน้อยแล้วปล่อย มวลจะเคลื่อนที่กลับไปกลับมาด้วยคาบเท่าใด

- ก. 0.11 s
- ข. 0.31 s
- ค. 1.11 s
- ง. 1.31 s

8. การถ่ายโอนพลังงานของคลื่นกล อนุภาคตัวกลางจะเคลื่อนที่แบบใด

- ก. แบบเส้นตรง
- ข. แบบวิถีโค้ง
- ค. แบบวงกลม
- ง. แบบฮาร์มอนิกอย่างง่าย

9. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะการเคลื่อนที่แบบฮาร์มอนิกอย่างง่าย

- ก. ทิศของความเร่งเข้าสู่จุดสมดุลตลอดเวลา
- ข. แรงที่ทำให้วัตถุเคลื่อนที่แปรตามการกระจัด
- ค. มีความเร็วสูงสุด ณ จุดสมดุล
- ง. คาบของการเคลื่อนที่ขึ้นอยู่กับแอมพลิจูด

10. ถ้าคลื่นนี้เกิดจากแหล่งกำเนิดคลื่นความถี่ 0.35 นาโนเฮิรตซ์ มีความยาวคลื่น 2 มิลลิเมตร คลื่นจะมีอัตราเร็วเท่าใด

- ก. 7 m/s
- ข. $7 \times 10^{-13} \text{ m/s}$
- ค. 14 m/s
- ง. $14 \times 10^{-13} \text{ m/s}$

ทดสอบก่อนเรียน

ชื่อ - สกุล เลขที่

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				

คะแนนเต็ม คะแนน

คะแนนที่ได้ คะแนน

สรุปหลักการ กฎเกณฑ์ เรื่องการถ่ายโอนพลังงานของคลื่นกล

การรบกวนคลื่นจะทำให้เกิดการถ่ายโอนพลังงานจากตำแหน่งหนึ่งไปยังอีกตำแหน่งหนึ่ง โดยการรบกวนนี้อาจมีตัวกลางหรือไม่มีก็ได้ ในกรณีที่มีตัวกลาง เมื่อแหล่งกำเนิดเกิดการสั่นก็จะถ่ายโอนพลังงานให้กับตัวกลางที่อยู่หนึ่ง โมเลกุลของตัวกลางจะมีการสั่นแล้วถ่ายโอนพลังงานให้กับโมเลกุลข้างเคียงจำนวนมากต่อเนื่องกันไป ทำให้คลื่นเคลื่อนที่ออกไป โดยโมเลกุลของตัวกลางจะสั่นกลับไปกลับมาซ้ำรอยเดิม

ความหมายคลื่นกล

คลื่น (Wave) หมายถึง ลักษณะของการถูกรบกวน ที่มีการแผ่กระจาย เคลื่อนที่ออกไป ในลักษณะของการกวัดแกว่ง หรือกระเพื่อม และมักจะมีการส่งถ่ายพลังงานไปด้วย คลื่นเชิงกลซึ่งเกิดขึ้นในตัวกลาง จะเดินทางและส่งผ่านพลังงานจากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่งในตัวกลาง โดยไม่ทำให้เกิดการเคลื่อนที่ตำแหน่งอย่างถาวรของอนุภาคตัวกลาง คือไม่มีการส่งถ่ายอนุภาคนั้นเอง แต่จะมีการเคลื่อนที่แกว่งกวัด (oscillation) ไปกลับของอนุภาค อย่างไรก็ตาม สำหรับการแผ่รังสีคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า และการแผ่รังสีแรงดึงดูดนั้นสามารถเดินทางในสุญญากาศได้ โดยไม่ต้องมีตัวกลาง

คลื่นกล (Mechanical Wave) คือ การถ่ายโอนพลังงานจากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่ง โดยการเคลื่อนที่ไปของคลื่น ต้องมีโมเลกุลหรืออนุภาคตัวกลางเป็นตัวถ่ายโอนพลังงาน จึงจะทำให้คลื่นแผ่ออกไปได้ ดังนั้นคลื่นกลจะเดินทางและส่งผ่านพลังงาน โดยไม่ทำให้เกิดการเคลื่อนที่ตำแหน่งอย่างถาวรของอนุภาคตัวกลาง เพราะตัวกลางไม่ได้เคลื่อนที่แต่จะสั่นไปมารอบจุดสมดุล ต่างจากคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าที่เดินทางโดยไม่ต้องอาศัยตัวกลาง

รูปร่างของคลื่น

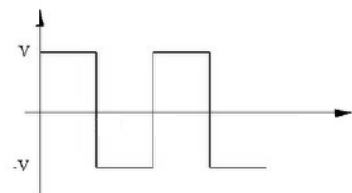
รูปร่างของคลื่นกลมีหลายแบบ ทั้งแบบคลื่นรูปไซน์ รูปสามเหลี่ยม รูปสี่เหลี่ยม ดังแสดงในรูปภาพที่ 3 สำหรับคลื่นในเส้นเชือก คลื่นน้ำ คลื่นในขดลวดสปริง จะมีลักษณะเป็นคลื่นรูปไซน์ ดังแสดงในรูปภาพที่ 4

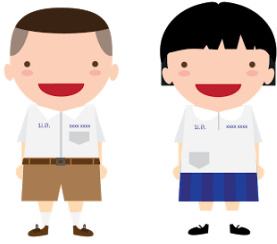
ภาพที่ 3.1 คลื่นรูปไซน์

ภาพที่ 3.2 คลื่นรูปสามเหลี่ยม

ภาพที่ 3.3 คลื่นรูปสี่เหลี่ยม

แต่ในบทนี้เราจะศึกษากันเฉพาะคลื่นรูปไซน์นะคะ

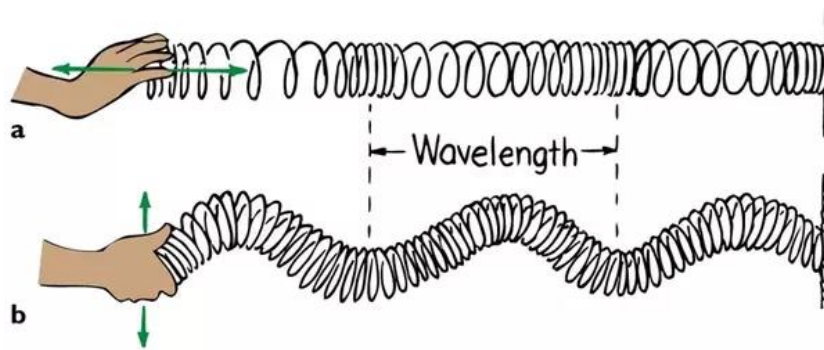
ภาพที่ 4.1 คลื่นน้ำ

ที่มา <https://sites.google.com/site/khlunphysics/>

ภาพที่ 4.2 คลื่นในเส้นเชือก

ที่มา <http://www.workpointtv.com/news/5880>

ภาพที่ 4.3 คลื่นในขดลวดสปริง

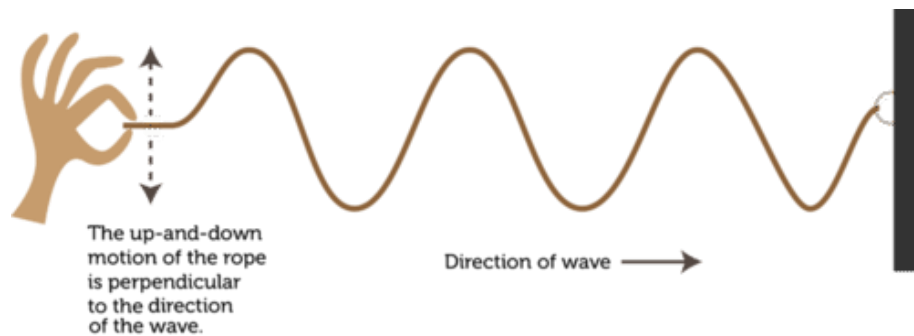
ที่มา <https://socratic.org/questions/how-could-you-produce-a-transverse-wave-in-a-spring>

การแบ่งชนิดของคลื่น

การจัดแบ่งประเภทของคลื่นขึ้นกับการใช้หลักเกณฑ์ที่ต่างกัน การจำแนกคลื่นตามลักษณะเกณฑ์ต่างๆดังนี้

แบ่งตาม ทิศทางการเคลื่อนที่ของอนุภาคตัวกลาง จะแบ่งเป็น 2 ชนิด คือ

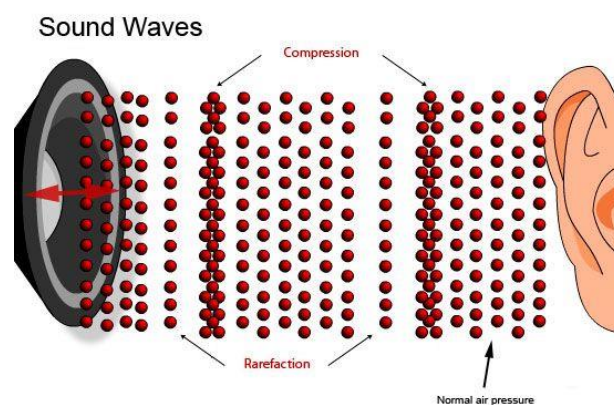
1. คลื่นตามขวาง (Transverse Wave) เป็นคลื่นที่เกิดขึ้นโดยอนุภาคตัวกลาง สั่นในแนวตั้งฉากกับทิศทางการเคลื่อนที่ของคลื่น เช่น คลื่นในเส้นเชือก คลื่นน้ำ คลื่นที่เกิดจากการสลับของสปริง เป็นต้น

ภาพที่ 5 การเคลื่อนที่ของคลื่นตามขวางในเส้นเชือก

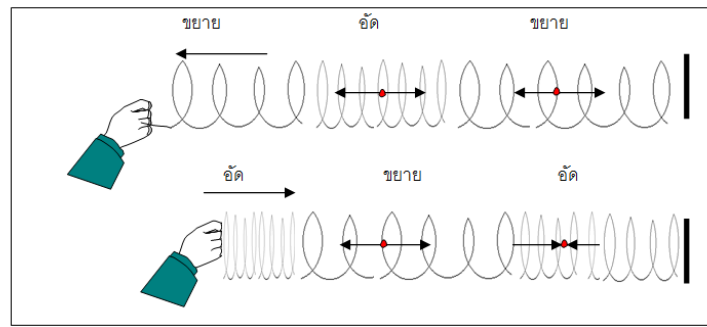
ที่มา <https://www.ck12.org/physics/transverse-wave/lesson/Transverse-Wave-MS-PS/>

2. คลื่นตามยาว (Longitudinal Wave) เป็นคลื่นที่เกิดขึ้นเมื่ออนุภาคตัวกลางสั่นในแนวเดียวกันกับทิศทางการเคลื่อนที่ของคลื่น เช่น คลื่นเสียง คลื่นที่เกิดจากการบีบอัดสปริง

ภาพที่ 6 การเคลื่อนที่ของโมเลกุลของอากาศขณะที่เกิดคลื่นเสียง

ที่มา http://www.billavista.com/tech/Articles/Offroad_Race_Radios_and_Comms/index.html

ภาพที่ 7 การเคลื่อนที่ของขดลวดขณะที่เกิดคลื่นในสปริง

ที่มา <http://www.neutron.rmutphysics.com/physicsboard>

[/forum/index.php?action=dlattach;topic=1073.0;attach=4574](http://forum/index.php?action=dlattach;topic=1073.0;attach=4574)

...ถ้าเรียนในระดับมหาลัย จริงๆแล้วคลื่นน้ำจะไม่จัดเป็นทั้งคลื่นตามขวางและตามยาวนะคะ เพราะว่าอนุภาคของน้ำจะเคลื่อนที่เป็นวงกลม

แบ่งตามการใช้ตัวกลาง จะแบ่งเป็น 2 ชนิด คือ

1. คลื่นกล (Mechanical Wave) คือคลื่นที่อาศัยตัวกลางในการเคลื่อนที่ เช่น คลื่นน้ำ คลื่นในสปริง คลื่นในเส้นเชือก คลื่นเสียง เป็นต้น
2. คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า (Electromagnetic Wave) เป็นคลื่นที่ไม่อาศัยตัวกลางในการเคลื่อนที่ เช่น คลื่นวิทยุ คลื่นแสง คลื่นไมโครเวฟ คลื่นรังสีเอกซ์ เป็นต้น

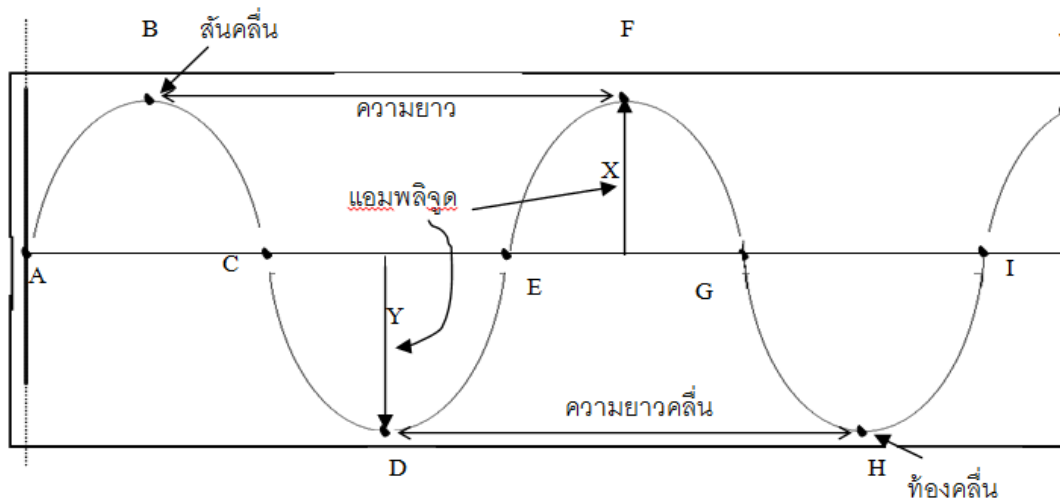
แบ่งตามความต่อเนื่องของแหล่งกำเนิดแบ่งออกได้ 2 ชนิด คือ

1. คลื่นตล (Pulse Wave) เป็นคลื่นที่เกิดจากแหล่งกำเนิดสั้น หรือการรบกวนตัวกลางเป็นช่วงเวลาสั้น ๆ ทำให้เกิดคลื่นเพียง 1 หรือ 2 คลื่น แผ่ออกไป เช่น การใช้นิ้วจุ่มที่ผิวน้ำเพียงครั้งหรือ 2 ครั้ง
2. คลื่นต่อเนื่อง (Continuous Wave) เป็นคลื่นที่เกิดจากแหล่งกำเนิดสั้น หรือการรบกวนตัวกลางอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดคลื่นแผ่ออกไปเป็นขบวนอย่างต่อเนื่อง เช่น การเกิดคลื่นผิวน้ำเนื่องจากแหล่งกำเนิดติดกับมอเตอร์ หรือการสับตัดเชือกอย่างต่อเนื่อง

ส่วนประกอบสำคัญของคลื่น

คลื่นเกิดจากการถ่ายทอดพลังงาน ซึ่งถ้าพิจารณาองค์ประกอบของคลื่นจะประกอบด้วย สันคลื่น ท้องคลื่น การกระจัด แอมพลิจูด ความยาวคลื่น คาบเวลา ความถี่คลื่น ดังรูป

ภาพที่ 8 ส่วนประกอบของคลื่น

ที่มา <http://www.neutron.rmutphysics.com/physicsboard>

</forum/index.php?action=dlattach;topic=1073.0;attach=4574>

1. สันคลื่น (Crest) คือตำแหน่งสูงสุดของคลื่น จากรูป ตำแหน่งที่เป็นสันคลื่นคือจุด B และจุด F
2. ท้องคลื่น (Trough) คือตำแหน่งต่ำสุดของคลื่น จากรูป ตำแหน่งที่เป็นท้องคลื่น คือจุด D และจุด H
3. การกระจัด (Displacement : \bar{d}) คือระยะทางตั้งฉากที่วัดจากตำแหน่งสมดุล ถึงตำแหน่งบนคลื่น โดยใช้เครื่องหมาย + และ - แสดงทิศทางการกระจัด
4. แอมพลิจูด (Amplitude: A) คือระยะการกระจัดที่วัดจากแนวสมดุลไปยังตำแหน่งสูงสุด หรือระยะการกระจัดจากแนวสมดุลไปยังตำแหน่งต่ำสุด จากรูป แอมพลิจูดคือระยะ X , Y
5. ความยาวคลื่น (Wave Length : λ) คือระยะทางจากเฟสหนึ่งถึงอีกเฟสหนึ่งที่อยู่ตรงกันของลูกคลื่นถัดไป ซึ่งวัดได้จากจุดเริ่มต้นของคลื่นถึงจุดสุดท้ายของคลื่น 1 ลูก จากรูป คือระยะ AE , EI หรือสันคลื่นลูกหนึ่งไปยังสันคลื่นอีกลูกหนึ่งที่อยู่ถัดไป จากรูปคือระยะ BF , FJ หรือท้องคลื่นลูกหนึ่งถึงท้องคลื่นอีกลูกหนึ่งที่อยู่ถัดไป จากรูปคือระยะ DH

6. คาบ (Period : T) คือเวลาที่คลื่นเคลื่อนที่ไป 1 ลูก หรือเวลาที่อนุภาคตัวกลางสั่นขึ้นลงได้ 1 รอบ คาบเวลามีหน่วยเป็นวินาที

7. ความถี่ (Frequency : f) คือจำนวนลูกคลื่นที่เคลื่อนที่ผ่านจุดๆหนึ่งในเวลา 1 วินาที ความถี่มีหน่วยเป็นรอบต่อวินาที

ความสัมพันธ์ระหว่างคาบเวลา (T) และความถี่ (f) เป็นไปตามสมการ

$$T = \frac{1}{f} = \frac{t}{n}$$

$$f = \frac{1}{T} = \frac{n}{t}$$

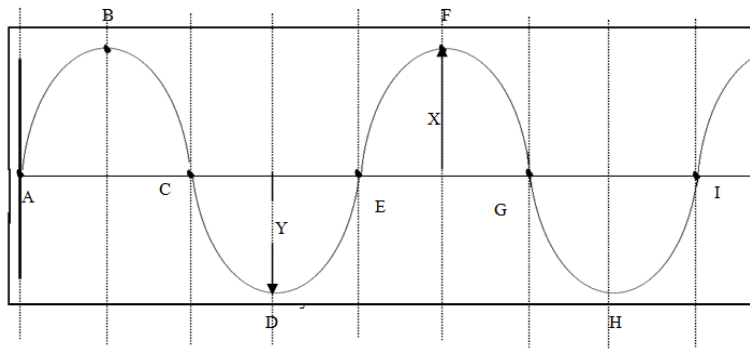
เมื่อ n คือ จำนวนลูกคลื่น (ลูก)

t คือ ช่วงเวลาที่สังเกต (วินาที)

แอมพลิจูด (Amplitude: A) เป็นตัวบ่งบอกพลังงานคลื่น โดย $E \propto A^2$

(คลื่นที่มีความสูงมากก็จะมีพลังงานมากด้วย)

8. เฟสของคลื่น (Phase) คือการบอกตำแหน่งของคลื่นว่ามีการจัดเป็นเท่าใด และมีลักษณะการเคลื่อนที่เป็นอย่างไร นิยมบอกในรูปของมุมในหน่วยของเรเดียน ดังรูปที่ 5

ภาพที่ 9 เฟสของคลื่น

ที่มา <http://www.neutron.rmutphysics.com/physicsboard/forum/index.php?action=dlattach;topic=1073.0;attach=4574>

ที่จุด A มีเฟส 0 องศา หรือ 0 เรเดียน

จุด B มีเฟส 90 องศา หรือ $\frac{\pi}{4}$ เรเดียน

จุด C มีเฟส 180 องศา หรือ $\frac{\pi}{2}$ เรเดียน

จุด D มีเฟส 270 องศา หรือ $\frac{3\pi}{2}$ เรเดียน

จุด E มีเฟส 360 องศา หรือ 2π เรเดียน

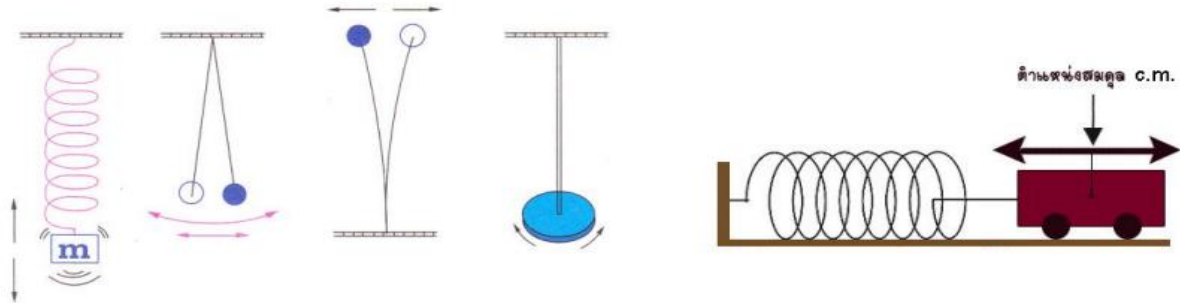
9. อัตราเร็วคลื่น (Wave Velocity : v) หมายถึง ระยะทางที่คลื่นเคลื่อนที่ได้ 1 ลูก (λ) ในเวลา 1 วินาที ใช้บอกการเคลื่อนที่ของคลื่นกลหรือคลื่นต่อเนื่องก็ได้ มีหน่วย เมตรต่อวินาที

ความสัมพันธ์ระหว่างความยาวคลื่น (λ) และอัตราเร็วคลื่น (v) และความถี่คลื่น (f) จะเป็นไปตามสมการ

$$v = f \lambda$$

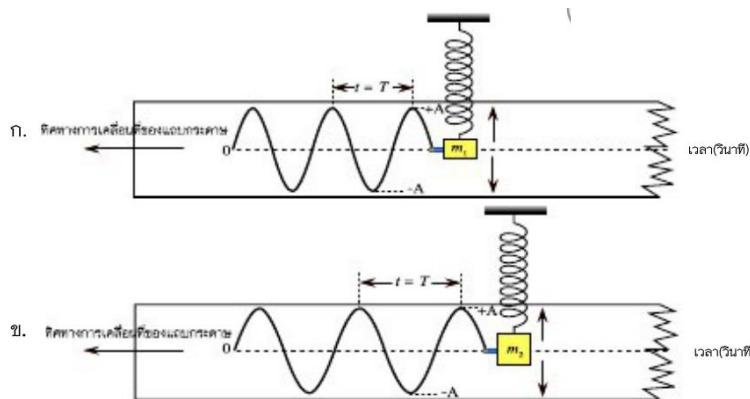
การเคลื่อนที่แบบฮาร์มอนิกอย่างง่าย (Simple Harmonic Motion : SHM)

เป็นการเคลื่อนที่แบบเป็นคาบอย่างหนึ่ง คือ เคลื่อนที่กลับไปมาซ้ำทางเดิมโดยผ่านตำแหน่งสมดุล และมีคาบของการเคลื่อนที่คงตัว เช่น การเคลื่อนที่ของวัตถุติดปลายสปริง เป็นต้น

ภาพที่ 10 ตัวอย่างการเคลื่อนที่แบบฮาร์มอนิกอย่างง่าย

ที่มา <http://nuclear.rmutphysics.com/blog-sci5/?p=7114>

ภาพที่ 11 การเคลื่อนที่ของคลื่นแบบรูปไซน์

ที่มา <http://scimath.org/ebook/sci/sci-sec4/18/eBook/>

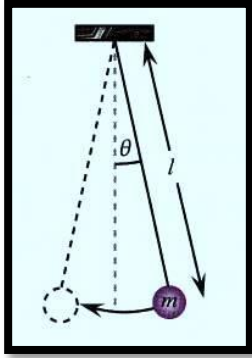
การแกว่งของลูกตุ้มอย่างง่าย

ลูกตุ้มอย่างง่าย คือ ลูกตุ้มที่ประกอบด้วยมวลขนาดเล็กตามอุดมคติเป็นจุด แขนงที่ปลายด้ายหรือเชือกอ่อน โดยธรรมชาติวัตถุแขวนห้อยในแนวตั้งเป็นตำแหน่งสมดุล เมื่อดึงวัตถุให้เอียงทำมุมเล็กๆกับแนวตั้งแล้วปล่อยให้วัตถุเคลื่อนที่แกว่งกลับไปมา ซึ่งจะพิสูจน์ได้ว่าเป็นการเคลื่อนที่แบบฮาร์มอนิกอย่างง่าย

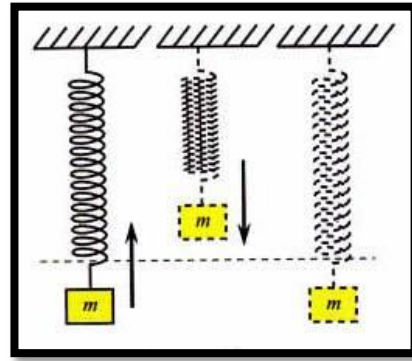
$$\text{จะได้สมการ } T = 2\pi\sqrt{\frac{l}{g}} \quad \text{หรือ} \quad f = \frac{1}{2\pi}\sqrt{\frac{g}{l}}$$

ในกรณีมวลผูกปลายสปริงแขวนในแนวตั้ง

$$\text{จะได้สมการ } T = 2\pi\sqrt{\frac{m}{k}} \quad \text{หรือ} \quad f = \frac{1}{2\pi}\sqrt{\frac{k}{m}}$$

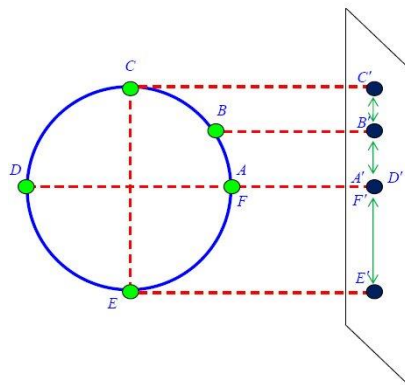
ภาพที่ 12 การแกว่งของลูกตุ้มนาฬิกา

ภาพที่ 13 การสั่นของสปริง

ที่มา <http://www.prephysics.info/page12.html> ที่มา <http://www.prephysics.info/page12.html>

การเคลื่อนที่แบบฮาร์มอนิกอย่างง่ายเทียบกับการเคลื่อนที่เป็นวงกลม

ภาพที่ 14 เฟสของการเคลื่อนที่แบบวงกลมและแบบฮาร์มอนิกอย่างง่าย

ที่มา http://1.179.134.197/digitalschool/physics2_2_2/physics4/lesson1/05.php

จากรูปเมื่ออนุภาคเคลื่อนที่แบบวงกลมในระนาบตั้งครรอบพอดี เงามของอนุภาคนี้ในแนวตั้งก็จะเคลื่อนที่กลับไปกลับมาในแนวตั้ง $A \rightarrow B \rightarrow C \rightarrow D \rightarrow E \rightarrow F$ ครบรอบพอดีเหมือนกัน การบอกตำแหน่งของอนุภาคที่มีการเคลื่อนที่แบบนี้ สามารถบอกตำแหน่งโดยใช้มุมในหน่วย องศา หรือ เรเดียน

ใบกิจกรรมที่ 1

KW อยากรู้ต้องได้รู้

จุดประสงค์

1. ให้ผู้เรียนฝึกทักษะกระบวนการคิด สามารถตรวจสอบความคิดของตนเอง
2. ให้ผู้เรียนฝึกจัดระบบข้อมูลเพื่อการดึงมาใช้ภายหลังได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำชี้แจง

1. นักเรียนตัวแทนแต่ละกลุ่มเขียนข้อมูลในสิ่งที่ตนเองรู้แล้ว และสิ่งที่ตนเองอยากรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นลงบนกระดาษสีคนละสี
2. เขียนสิ่งที่รู้แล้วกำหนดเป็นกระดาษสีฟ้า และสิ่งที่อยากรู้เพิ่มเติมเป็นกระดาษสีส้ม
3. จากนั้นนำมาติดยังบริเวณที่กำหนดด้านหน้า

K (ผู้เรียนเรียนรู้อะไรบ้าง)	W (ผู้เรียนต้องการรู้อะไรบ้าง)

ใบกิจกรรมที่ 2

การทดลองการเกิดคลื่น

จุดประสงค์การทดลอง

ศึกษาการเกิดคลื่นจากแหล่งกำเนิดคลื่นวงกลม และแหล่งกำเนิดคลื่นหน้าตรงทั้งคลื่นดลและคลื่นต่อเนื่อง

อุปกรณ์การทดลอง

1. ชุดถาดคลื่นคลื่นพร้อมอุปกรณ์ 1 ชุด
2. หม้อแปลงไฟฟ้าโวลต์ต่ำ 1 ชุด
3. น้ำ
4. กระดาษขาว 1 แผ่น
5. สายไฟฟ้า 1 ชุด

วิธีการทดลอง

1. ต่อหม้อแปลงไฟฟ้าโวลต์ต่ำเข้ากับชุดถาดคลื่น ใส่น้ำลงไปในถาดคลื่น ถึงระดับขอบถาดที่เป็นกระจก
2. เปิดไฟที่โคมไฟของถาดคลื่นแล้วนำกระดาษไปวางไว้ใต้ถาดคลื่น เนื่องจากการศึกษาค้นคว้าโดยใช้ถาดคลื่นจะไม่สามารถดูตื้นน้ำจากถาดคลื่นได้โดยตรง แต่จะดูได้จากความเข้มแสงที่ผ่านคลื่นในถาดคลื่นซึ่งจะทำให้เกิดเงาใต้ถาดคลื่นในบริเวณที่น้ำโค้งขึ้นจะทำให้มองเห็นเป็นแถบสว่างและบริเวณที่น้ำโค้งลงจะทำให้มองเห็นเงาเป็นแถบมืด จากนั้นให้นักเรียนใช้จำนวน 1 ครั้งบันทึกผลการสังเกต
3. ปฏิบัติเช่นเดียวกันแต่เปลี่ยนจากปลายดินสอดเป็นบันทึกผลการสังเกต
4. นำแหล่งกำเนิดคลื่นวงกลมของถาดคลื่นลงตะน้ำ 1 อัน แล้วเปิดปุ่มความถี่โดยใช้ความถี่ต่ำสังเกตผลที่เกิดขึ้น บันทึกผลการสังเกตจากนั้นให้ปรับปรุ้งความถี่ให้มากขึ้นบันทึกผลการสังเกต
5. เปลี่ยนแหล่งกำเนิดคลื่น เป็นแหล่งกำเนิดคลื่นหน้าตรง ตะน้ำ และเปิดปุ่มความถี่ต่ำและสูงขึ้นสังเกตผลที่เกิดขึ้น บันทึกผลการสังเกต
6. สรุปผลการทดลอง

ผลการทดลอง

ภาพแสดงการทดลอง

ลักษณะแหล่งกำเนิดที่รับกวน	ภาพที่ได้จากการทดลอง
ปลายปากกาหรือปลายดินสอ	
ขอบไม้บรรทัด	

สรุปผลการทดลอง

.....

.....

.....

คำถามหลังการทดลอง

1. เมื่อนำดินสอหรือปลายปากกาจุ่มบริเวณกลางถาดคลื่น แล้วนักเรียนสังเกตเห็นอะไรที่กระดาศได้ ถาดคลื่นและสิ่งที่นักเรียนเห็นแทนส่วนใดของคลื่น

ตอบ

2. การจุ่มปลายปากกา กับสันไม้บรรทัดที่น้ำบริเวณกลางถาดคลื่นให้ผลสังเกตแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

ตอบ

3. การใช้ปั๊มวงกลมของถาดคลื่นจำนวนหนึ่งปั๊มจุ่มในน้ำแล้วเปิดปั๊มความถี่ ผลที่เกิดขึ้นบนกระดาศได้ถาดคลื่นแตกต่างจากการใช้ปากกาจุ่มหนึ่งครั้งหรือไม่อย่างไร

ตอบ

4. ปั๊มกลมและแถบคลื่นหน้าตรง ให้เกิดผลบนกระดาศได้ถาดคลื่นแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร.

ตอบ

5. การปรับปั๊ม ความถี่มากหรือน้อยให้ผลแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

ตอบ

ใบกิจกรรมที่ 3

snowball บอกต่อความรู้ เล่าสู่กันฟัง

จุดประสงค์

1. ให้ผู้เรียนฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ และตรวจสอบแนวคิดหลักของเพื่อน
2. ให้ผู้เรียนฝึกนำเสนอแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

คำชี้แจง

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนสิ่งที่รู้เกี่ยวกับการเกิดคลื่นลงในกระดาษขนาด A4 คนละ 1 แนวคิดหลัก จากนั้นขยำกระดาษให้เป็นก้อน แล้วโยนให้เพื่อนต่างกลุ่ม
2. กลุ่มที่ได้รับลูกบอลกระดาษให้คลี่ออกแล้วอ่านสิ่งที่เพื่อนเขียนเกี่ยวกับการเกิดคลื่น ถ้าเห็นด้วยให้เขียนเครื่องหมาย ✓ หากพบว่า แนวคิดดังกล่าวยังไม่ถูกต้อง หรือไม่สมบูรณ์ให้นักเรียนแก้ไขเพิ่มเติมให้สมบูรณ์โดยใช้ปากกาสีที่แตกต่าง จากนั้นเขียนเพิ่มเติมเกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนรู้แล้ว เกี่ยวกับการกำเนิดคลื่นลงไป 1 แนวคิด
3. นักเรียนส่งกระดาษลูกบอลต่อไปเรื่อย ๆ จนกว่าครูจะบอกให้หยุด เมื่อหยุดแล้วทุกคนต้องมีลูกบอลกระดาษอยู่ในมือคนละ 1 ลูก
4. ตัวแทนนักเรียนอ่านแนวคิดหลักจากลูกบอลกระดาษที่ตนเองได้รับ นำเสนอแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันในชั้นเรียน

ใบกิจกรรมที่ 4

Exit Ticket ไม่รู้ ไม่ให้ออก (การถ่ายโอนพลังงานของคลื่น)

จุดประสงค์

1. ให้ผู้เรียนฝึกทักษะการสรุปความรู้เพื่อบอกถึงสิ่งที่เข้าใจ และสิ่งที่ได้รับจากการเรียนรู้
2. ให้ผู้เรียนฝึกวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างสิ่งที่ตนเองอยากรู้ และสิ่งที่ตัวเองได้รู้

คำชี้แจง

1. ให้นักเรียนเขียนสิ่งที่ได้เรียนรู้และเข้าใจในบทเรียน ซึ่งอาจเขียนได้ในหลายรูปแบบ เช่น อนุทิน แผนผังความคิด แผนภาพ ความเรียงลงในบัตร หรือ กระดาษสี
2. เขียนสิ่งที่อยากรู้ลงในกระดาษ มีอะไรบ้างที่อยากเรียนลงในบัตร หรือกระดาษสี

321 Exit Ticket Template	
3	Things I Learned Today ...
2	Things I Found Interesting ...
1	Question I Still Have ...

ใบกิจกรรมที่ 5

การทดลองลักษณะของคลื่น

จุดประสงค์การทดลอง

1. อธิบายการการเกิดคลื่นของการเกิดคลื่นกลในเส้นเชือก และคลื่นกลจากการอัดสปริง
2. อธิบายความแตกต่างของคลื่นตามยาวและคลื่นตามขวาง พร้อมระบุองค์ประกอบของคลื่นทั้งสอง

อุปกรณ์การทดลอง

1. ขดลวดสปริงขนาดใหญ่
2. เส้นเชือก
3. ปมผ้า

วิธีทำการทดลอง

1. ผูกปมผ้าสีตรงกลางของขดลวดสปริงและเส้นเชือก
2. ยึดปลายข้างหนึ่งของสปริงไว้ให้แน่น แล้วดึงปลายข้างหนึ่งของสปริงยืดออกไปประมาณ 3 เมตร
3. อัดสปริงเข้าออก เป็นจังหวะสม่ำเสมอ
4. สังเกตการเปลี่ยนแปลงของขดลวดสปริงและตำแหน่งของปมผ้าที่ผูกไว้ พร้อมบันทึกผลการทดลอง
5. ยึดปลายข้างหนึ่งของเส้นเชือกไว้ให้แน่น แล้วสะบัดปลายข้างหนึ่งของเส้นเชือกเป็นจังหวะ

สม่ำเสมอ

6. สังเกตการเปลี่ยนแปลงของเส้นเชือกและตำแหน่งของปมผ้าที่ผูกไว้ พร้อมบันทึกผลการทดลอง

ผลการทดลอง

การทดลอง	ลักษณะของภาพที่เกิดขึ้น
การอัดของขวดลดสปริง	
การสะบัดของเส้นเชือก	

สรุปผลการทดลอง

.....

.....

.....

คำถามท้ายการทดลอง

1. เมื่อนักเรียนทำการสะบัดเชือกในลักษณะขึ้นลง ปมผ้าที่ผูกไว้มีการเคลื่อนที่อย่างไร ปมผ้าเคลื่อนที่ไปพร้อมกับคลื่นที่เกิดขึ้นหรือไม่

ตอบ

2. เมื่อนักเรียนทำการอัดปลายสปริงในลักษณะขนานกับแนวระดับ ปมผ้าที่ผูกไว้มีการเคลื่อนที่อย่างไร ปมผ้าเคลื่อนที่ไปพร้อมกับคลื่นที่เกิดขึ้นหรือไม่

ตอบ

3. ลักษณะของการเกิดคลื่นในเส้นเชือกกับที่เกิดขึ้นในสปริงแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

ตอบ

4. ลักษณะของคลื่นที่เกิดขึ้นในเส้นเชือกจัดเป็นคลื่นชนิดใด เพราะเหตุใด

ตอบ

5. ลักษณะของคลื่นที่เกิดขึ้นในสปริงจัดเป็นคลื่นชนิดใด เพราะเหตุใด

ตอบ

ใบกิจกรรมที่ 6

Mind mapping แผนผังความคิด พิชิตความรู้

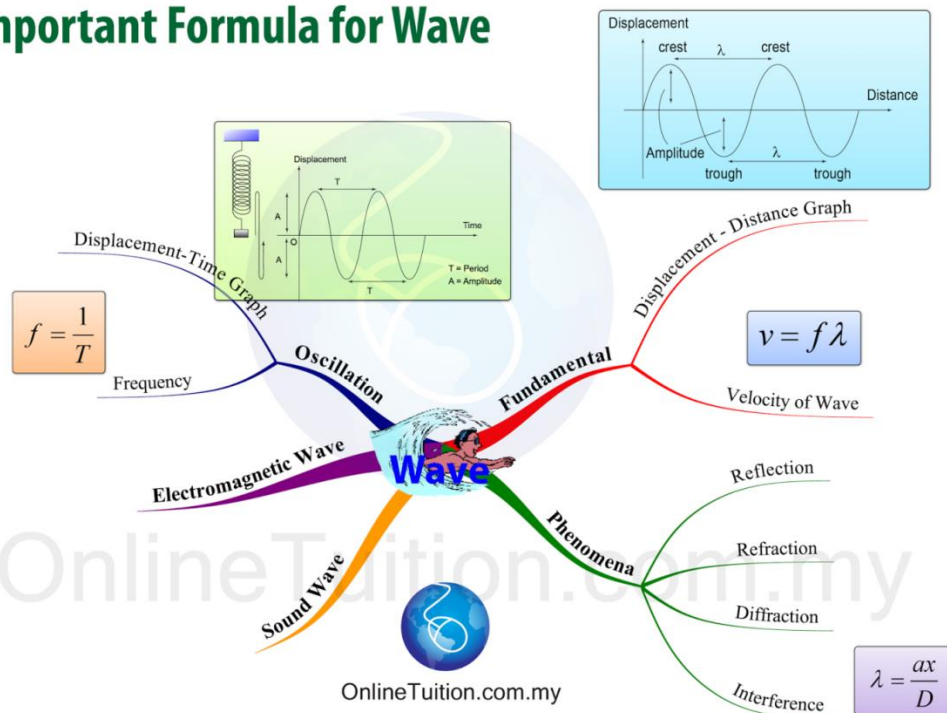
จุดประสงค์

1. ให้ผู้เรียนฝึกเชื่อมโยงข้อมูลเกี่ยวกับชนิดของคลื่น ระหว่างความคิดหลัก ความคิดรอง และความคิดย่อยที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน
2. ให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มรู้จักระดมสมองและการนำเสนอข้อมูล

คำชี้แจง

1. นักเรียนนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากการทดลองและสืบค้นเกี่ยวกับชนิดของคลื่น มาร่วมกัน วิเคราะห์ และจัดระบบข้อมูล แล้วจัดทำในรูปของแผนผังความคิด (โดยครูมีกระดาดาชปรูฟให้กลุ่มละ 1 แผ่น) ครูชี้แจงว่านักเรียนควรออกแบบการนำเสนอข้อมูลให้มีความน่าสนใจ เช่น วาดรูป ใช้สัญลักษณ์ และตกแต่ง ให้สวยงาม จากนั้นนักเรียนทุกคนในกลุ่มทำความเข้าใจกับผลงานของกลุ่มตัวเองโดยการอภิปรายซักถามกัน ภายในกลุ่ม
2. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำผลงานแผนผังความคิดเกี่ยวกับชนิดของคลื่นไปติดที่ผนังห้อง
3. นักเรียนแต่ละกลุ่มผลัดเปลี่ยนกันตรวจผลงานของกลุ่มเพื่อน พร้อมทั้งระบุเหตุผลในการให้ คะแนน/จุดเด่น/จุดด้อยของผลงานให้เจ้าของผลงานรับทราบ
4. สุ่มตัวแทนนักเรียนจากกลุ่มต่างๆ ประมาณ 1-2 กลุ่ม นำเสนอผลงาน จากนั้นครูและ นักเรียนร่วมกันอภิปรายจนได้ข้อสรุปที่เข้าใจตรงกัน

Important Formula for Wave

ใบกิจกรรมที่ 7

เกมบัตรคำ ชนิดของคลื่น

จุดประสงค์

1. ให้ผู้เรียนฝึกทักษะการจำแนกชนิดของคลื่นต่างๆในชีวิตประจำวัน
2. ให้ผู้เรียนวิเคราะห์ และระบุส่วนประกอบต่างๆของคลื่น

คำชี้แจง

1. การเล่นเกมบัตรคำ เป็นการจับคู่บัตรเข้าพวกระหว่างคลื่นต่างๆในชีวิตประจำวันกับชนิดของคลื่น รวมถึงนำชื่อส่วนประกอบต่างๆมาติดบนภาพคลื่นให้ถูกต้อง
2. สุ่มนักเรียนนำเสนอผลงาน แล้วให้เพื่อนๆในชั้นเรียนร่วมกันตรวจสอบความถูกต้อง

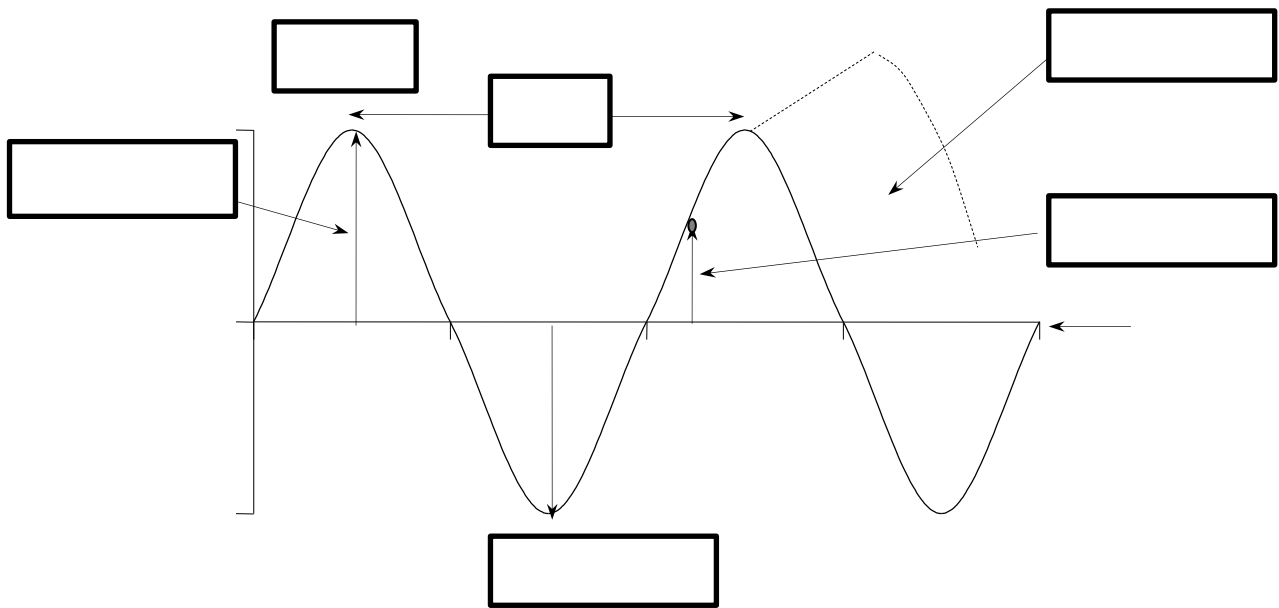
คลื่นกล	คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า	คลื่นตล	คลื่นต่อเนื่อง
คลื่นตามขวาง	คลื่นตามยาว	คลื่นในเส้นเชือก	คลื่นน้ำ
คลื่นจากการบีบอัดสปริง	คลื่นจากการสะบัดสปริง	คลื่นเสียง	คลื่นแสง
คลื่นวิทยุ	คลื่นไมโครเวฟ	รังสียูวี	รังสีอินฟราเรด

ส่วนประกอบของคลื่น

คำชี้แจง

จงนำคำต่อไปนี้ไปเติมส่วนประกอบต่างๆของคลื่นในรูปภาพให้ถูกต้อง

การกระจัด	แอมพลิจูด	สันคลื่น
ห้องคลื่น	หน้าคลื่น	ความยาวคลื่น

ใบกิจกรรมที่ 8

Exit Ticket ไม่รู้ ไม่ให้ออก (ชนิด และส่วนประกอบของคลื่น)

จุดประสงค์

1. ให้ผู้เรียนฝึกทักษะการสรุปความรู้เพื่อบอกถึงสิ่งที่เข้าใจ และสิ่งที่ได้รับจากการเรียนรู้
2. ให้ผู้เรียนฝึกวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างสิ่งที่ตนเองอยากรู้ และสิ่งที่ตัวเองได้รู้

คำชี้แจง

1. ให้นักเรียนเขียนสิ่งที่ได้เรียนรู้และเข้าใจในบทเรียน ซึ่งอาจเขียนได้ในหลายรูปแบบ เช่น อนุทิน แผนผังความคิด แผนภาพ ความเรียงลงในบัตร หรือ กระดาษสี
2. เขียนสิ่งที่อยากรู้ลงในกระดาษ มีอะไรบ้างที่อยากเรียนลงในบัตร หรือกระดาษสี

321 Exit Ticket Template	
3	Things I Learned Today ...
2	Things I Found Interesting ...
1	Question I Still Have ...

 ใบงานที่ 1

ให้นักเรียนทำเครื่องหมายถูก \checkmark ลงในช่องว่างหน้าข้อความที่นักเรียนมีความคิดเห็นว่าถูกต้อง และทำเครื่องหมายผิด \times ลงในช่องว่างหน้าข้อความที่นักเรียนมีความคิดเห็นว่าผิด

- 1) คลื่นน้ำ คลื่นในสปริง คลื่นแสง จัดเป็นคลื่นกลทั้งหมด
- 2) รูปร่างของคลื่นกลมีแค่คลื่นรูปไซน์ แบบเดียวเท่านั้น
- 3) คลื่นตามขวางเป็นคลื่นที่เกิดขึ้นโดยอนุภาคตัวกลาง สั่นในแนวตั้งฉากกับทิศทางการเคลื่อนที่ของคลื่น
- 4) คลื่นที่มีพลังงานมาก หมายถึง คลื่นที่มีแอมพลิจูดน้อย
- 5) ท้องคลื่น (Trough) เป็นตำแหน่งที่มีการกระจัดเป็นลบ
- 6) คลื่นที่มีความถี่มาก คือ คลื่นที่มีพลังงานมากเสมอ
- 7) ความยาวคลื่น วัดได้จากสันคลื่นลูกหนึ่ง ไปยังสันคลื่นอีกลูกหนึ่งที่อยู่ถัดไปเท่านั้น
- 8) คลื่นในสปริงที่เกิดจากการยืดหรือหดของสปริง จัดเป็นคลื่นตามยาว
- 9) ความถี่ คือ เวลาที่คลื่นเคลื่อนที่ไป 1 ลูก มีหน่วยเป็นรอบต่อวินาที
- 10) การเคลื่อนที่แบบฮาร์มอนิกอย่างง่ายคือ การเคลื่อนที่ของอนุภาคกลับไปกลับมาซ้ำทางเดิมรอบตำแหน่งสมดุล

 ใบงานที่ 2

ให้นักเรียนเขียนคำหรือประโยคลงในช่องว่างให้ถูกต้องและสมบูรณ์

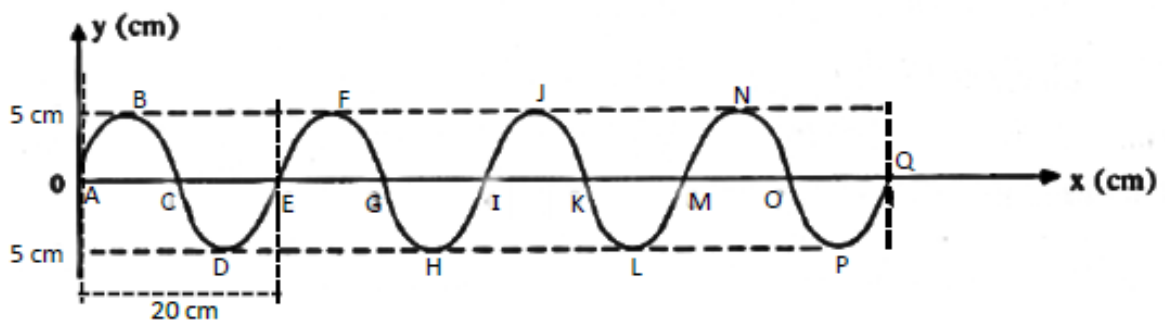
- 1) คลื่นกลกับคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า แตกต่างกันอย่างใด
- 2) ยกตัวอย่างคลื่นกล 3 คลื่น คือ
- 3) คลื่นกลแบ่งออกเป็น ชนิด โดยใช้.....เป็นเกณฑ์ในการแบ่ง
- 4) คลื่นตามยาว (Longitudinal Wave) เป็นคลื่นที่เกิดขึ้นเมื่ออนุภาคตัวกลางสั่นในทิศ กับทิศทางการเคลื่อนที่ของคลื่น
- 5) คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าทุกชนิด จะต้องเป็นคลื่น.....
- 6) เฟส 0 องศา หรือ เรเดียน
เฟส 45 องศา หรือ เรเดียน
เฟส 90 องศา หรือ เรเดียน
เฟส 270 องศา หรือ เรเดียน
เฟส 360 องศา หรือ เรเดียน
- 7) เราสามารถหา อัตราเร็วของคลื่นกล ได้จากสูตร
- 8) ความถี่ของคลื่นกล คือ
- 9) ความสัมพันธ์ระหว่างคาบเวลา (T) และความถี่ (f)
- 10) พลังงานของคลื่นกลมีค่ามากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับ

 ใบงานที่ 3

จงตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

1. จงวาดรูปคลื่น พร้อมกับระบุองค์ประกอบพื้นฐานของคลื่นได้อย่างน้อย 5 อย่าง

คำถามต่อไปนี้

- 1.1 แอมพลิจูด มีค่าเท่าใด
- 1.2 ความยาวคลื่น มีค่าเท่าใด
- 1.3 จากรูปมีกี่ลูกคลื่น
- 1.4 จำนวนลูกคลื่น ซึ่งเกิดขึ้นในเวลา 20 วินาที มีค่าเท่าใด
- 1.5 จำนวนลูกคลื่น ซึ่งเกิดขึ้นในเวลา 1 มีค่าเท่าใด
- 1.6 ความถี่ของคลื่น มีค่าเท่าใด
- 1.7 คาบของคลื่น มีค่าเท่าใด
- 1.8 ในเวลา 20 วินาที คลื่นเคลื่อนที่ได้ระยะทางเท่าใด
- 1.9 อัตราเร็วของคลื่นมีค่าเท่าใด
- 1.10 ตำแหน่งใดบนขบวนคลื่นซึ่งเคลื่อนที่ออกมาจากแหล่งกำเนิดเป็นตำแหน่งแรก
.....
- 1.11 นับจากเริ่มเคลื่อนที่ จนกระทั่งเคลื่อนที่ครบ 1 รอบ คลื่นเคลื่อนที่ในตำแหน่งใดบ้าง
.....

- 1.12 จากภาพ คลื่นเคลื่อนที่ได้ทั้งหมดกี่รอบ
- 1.13 ตำแหน่ง C บนคลื่น อยู่ห่างจากตำแหน่งเริ่มต้นบนลูกคลื่น เป็นระยะกี่ลูกคลื่น
.....
- 1.14 ตำแหน่ง B บนคลื่น อยู่ห่างจากตำแหน่งเริ่มต้นบนลูกคลื่น เป็นระยะกี่ลูกคลื่น
.....
- 1.15 ถ้าเปรียบเทียบตำแหน่งใดๆ บนคลื่นกับตำแหน่งใดๆ ของวัตถุ โดยใช้มุมรอบจุดศูนย์กลางในการเคลื่อนที่เป็นวงกลม เราเรียกว่า ค่าเฟส (phase : θ)
สมมติให้ตำแหน่ง A เป็นตำแหน่งเริ่มต้น $\theta = 0^\circ$
ตำแหน่ง B มีค่าเฟส =
ตำแหน่ง D มีค่าเฟส =
ตำแหน่ง C มีค่าเฟส =
ตำแหน่ง E มีค่าเฟส =
- 1.16 ถ้าพิจารณาบนคลื่นแต่ละลูก มีตำแหน่งใดบ้างที่มีค่าเฟสเดียวกับตำแหน่ง B
.....
- 1.17 ถ้าพิจารณาบนคลื่นแต่ละลูก มีตำแหน่งใดบ้างที่มีค่าเฟสเดียวกับตำแหน่ง A
.....
- 1.18 ตำแหน่งใดบ้างที่มีค่าเฟสต่างจากตำแหน่ง B 180°
- 1.19 ตำแหน่งใดบ้างที่มีค่าเฟสต่างจากตำแหน่ง C 180°
- 1.20 ถ้าตำแหน่งที่มีเฟสเดียวกันบนคลื่นแต่ละลูก เราเรียกว่า เป็นตำแหน่งเฟสตรงกัน ตำแหน่งใดบ้างที่มีเฟสตรงกันกับตำแหน่ง D

ตัวอย่างเรื่องการถ่ายโอนพลังงานของคลื่นกล

1. คลื่นชนิดหนึ่งเกิดจากการสั่น 3000 รอบต่อนาที คลื่นนี้มีความถี่เท่าไร

วิธีทำ

ขั้นที่ 1 ทำความเข้าใจในปัญหา

1. วิเคราะห์โจทย์ว่า ต้องการหาอะไร

ความถี่คลื่น f

2. สิ่งที่โจทย์กำหนดให้

จำนวนลูกคลื่น 3000 รอบต่อนาที

ขั้นที่ 2 วางแผนการแก้สมการ

3. สมการที่ใช้ในการคำนวณ

$$f = \frac{n}{t}$$

ขั้นที่ 3 ดำเนินการแก้ปัญหา

4. แทนค่าเพื่อแก้สมการ

จาก $f = \frac{n}{t}$

$$f = \frac{3000}{60}$$

$$f = 50 \text{ Hz}$$

ขั้นที่ 4 ตรวจสอบคำตอบ

5. ตรวจสอบคำตอบทวนโจทย์

คลื่นนี้มีความถี่เท่ากับ 50 เฮิรตซ์

2. คลื่นน้ำมีอัตราเร็ว 40 เมตรต่อวินาที ขณะที่สันคลื่นที่หนึ่งกับที่ห้าอยู่ห่างกัน 26.4 เมตร คลื่นนี้มีความถี่เท่าใด

วิธีทำ

ขั้นที่ 1 ทำความเข้าใจในปัญหา

1. วิเคราะห์โจทย์ว่า ต้องการหาอะไร

ความถี่คลื่น f

2. สิ่งที่โจทย์กำหนดให้

อัตราเร็ว $v = 40$ เมตรต่อวินาที

ความยาวคลื่น $4\lambda = 26.4$ ดังนั้น $\lambda = \frac{26.4}{4} = 6.6$ เมตร

ขั้นที่ 2 วางแผนการแก้สมการ

3. สมการที่ใช้ในการคำนวณ

$$v = f \lambda$$

ขั้นที่ 3 ดำเนินการแก้ปัญหา

4. แทนค่าเพื่อแก้สมการ

จาก $v = f \lambda$

$$f = \frac{v}{\lambda}$$

$$f = \frac{40}{6.6}$$

$$f = \frac{40}{6.6}$$

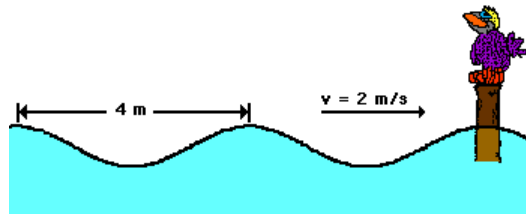
$$f = 6.06 \text{ Hz}$$

ขั้นที่ 4 ตรวจสอบคำตอบ

5. ตรวจสอบคำตอบทวนโจทย์

คลื่นนี้มีความถี่เท่ากับ 6.06 เฮิรตซ์

3. จากรูปคลื่นน้ำมีความถี่เท่าใด

วิธีทำ

ขั้นที่ 1 ทำความเข้าใจในปัญหา

1. วิเคราะห์โจทย์ว่า ต้องการหาอะไร

ความถี่ของคลื่นน้ำ

2. สิ่งที่โจทย์กำหนดให้

อัตราเร็ว $v = 2$ เมตรต่อวินาที

ความยาวคลื่น $\lambda = 4$ เมตร

ขั้นที่ 2 วางแผนการแก้สมการ

3. สมการที่ใช้ในการคำนวณ

$$V = f \lambda$$

ขั้นที่ 3 ดำเนินการแก้ปัญหา

4. แทนค่าเพื่อแก้สมการ

จาก $V = f \lambda$

$$f = \frac{v}{\lambda}$$

$$f = \frac{2}{4}$$

$$f = 0.5 \text{ Hz}$$

ขั้นที่ 4 ตรวจสอบคำตอบ

5. ตรวจสอบคำถามทวนโจทย์

จากรูป คลื่นนี้มีความถี่เท่ากับ 0.5 เฮิรตซ์

4. เด็กคนหนึ่งใช้เท้ากระทัน้ำในสระเป็นจังหวะสม่ำเสมอ สังเกตเห็นใบไม้ที่ผิวน้ำกระเพื่อมขึ้นลง 10 รอบ ในเวลา 5 วินาที และพบว่าคลื่นผิวน้ำลูกแรกเคลื่อนที่ไปกระทบขอบสระฝั่งตรงข้าม ซึ่งอยู่ห่างออกไป 10 เมตร เวลา 10 วินาที จงหาความยาวคลื่นของคลื่นผิวน้ำ

วิธีทำ

ขั้นที่ 1 ทำความเข้าใจในปัญหา

1. วิเคราะห์โจทย์ว่า ต้องการหาอะไร

ความยาวคลื่นของคลื่นผิวน้ำ λ

2. สิ่งที่โจทย์กำหนดให้

อัตราเร็ว $v = 2$ เมตรต่อวินาที

กระเพื่อมขึ้นลง 10 รอบ ในเวลา 5 วินาที

คลื่นผิวน้ำลูกแรกเคลื่อนที่ไปกระทบขอบสระ ห่างออกไป 10 เมตร เวลา 10 วินาที

ขั้นที่ 2 วางแผนการแก้สมการ

3. สมการที่ใช้ในการคำนวณ

$$v = \frac{s}{t}$$

$$v = f \lambda$$

ขั้นที่ 3 ดำเนินการแก้ปัญหา

4. แทนค่าเพื่อแก้สมการ

จาก
$$v = \frac{s}{t}$$

$$v = \frac{10}{10}$$

$$v = 1 \text{ m/s}$$

และจาก
$$v = f \lambda$$

$$\lambda = \frac{v}{f}$$

$$\lambda = \frac{1}{2} = 0.5 \text{ m}$$

ขั้นที่ 4 ตรวจสอบคำตอบ

5. ตรวจสอบคำตอบทวนโจทย์

ความยาวคลื่นของคลื่นผิวน้ำเท่ากับ 0.5 เมตร

5. ในการทดลองเรื่องการเคลื่อนที่ของคลื่น โดยใช้ถาดน้ำกับตัวกำเนิดคลื่นซึ่งเป็นมอเตอร์ที่หมุน 4 รอบต่อวินาที ถ้าคลื่นบนผิวน้ำเคลื่อนที่ด้วยอัตราเร็ว 12 เซนติเมตรต่อวินาที จงหาความยาวคลื่นบนผิวน้ำที่เกิดขึ้น

วิธีทำ

ขั้นที่ 1 ทำความเข้าใจในปัญหา

1. วิเคราะห์โจทย์ว่า ต้องการหาอะไร

ความยาวคลื่นของคลื่นผิวน้ำ λ

2. สิ่งที่โจทย์กำหนดให้

อัตราเร็ว $v = 12$ เซนติเมตรต่อวินาที = 0.12 เมตรต่อวินาที

ความถี่ $f = 4$ รอบต่อวินาที

ขั้นที่ 2 วางแผนการแก้สมการ

3. สมการที่ใช้ในการคำนวณ

$$v = f \lambda$$

ขั้นที่ 3 ดำเนินการแก้ปัญหา

4. แทนค่าเพื่อแก้สมการ

จาก $v = f \lambda$

$$\lambda = \frac{v}{f}$$

$$\lambda = \frac{0.12}{4}$$

$$\lambda = 0.03 \text{ m}$$

ขั้นที่ 4 ตรวจสอบคำตอบ

5. ตรวจสอบคำตอบทวนโจทย์

ความยาวคลื่นของคลื่นผิวน้ำเท่ากับ 0.03 เมตร

6. ชาวประมงคนหนึ่งสังเกตคลื่นทะเลลูกหนึ่ง มีแอมพลิจูด 5 เมตร ระยะห่างระหว่างสันคลื่นที่ติดกันเท่ากับ 200 เมตร ค่าจับเวลาที่สันคลื่นนี้จมหายไปในทะเลแล้วโผล่ขึ้นมาอีกครั้งใช้เวลา 8 วินาที ขณะเกิดคลื่นจะเคลื่อนที่ผ่านโมเลกุลของน้ำ ทำให้โมเลกุลน้ำเคลื่อนที่เป็นวงกลมรัศมีเท่ากับแอมพลิจูดของคลื่น อัตราเร็วโมเลกุลของน้ำจะเป็นกี่เท่าของอัตราเร็วคลื่น

วิธีทำ

ขั้นที่ 1 ทำความเข้าใจในปัญหา

1. วิเคราะห์โจทย์ว่า ต้องการหาอะไร

อัตราเร็วโมเลกุลของน้ำจะเป็นกี่เท่าของอัตราเร็วคลื่น $\frac{V_{\text{molecule}}}{V_{\text{wave}}}$

2. สิ่งที่ต้องโจทย์กำหนดให้

ระยะห่างระหว่างสันคลื่นที่ติดกัน λ เท่ากับ 200 เมตร

เวลา $t = 8$ วินาที

วงกลมรัศมีเท่ากับแอมพลิจูดของคลื่น $R = 5$ เมตร

ขั้นที่ 2 วางแผนการแก้สมการ

3. สมการที่ใช้ในการคำนวณ

$$V = \frac{s}{t}$$

$$V = \frac{\lambda}{T}$$

ขั้นที่ 3 ดำเนินการแก้ปัญหา

4. แทนค่าเพื่อแก้สมการ

จากอัตราเร็วโมเลกุล

$$V_{\text{molecule}} = \frac{s}{t}$$

$$V_{\text{wave}} = \frac{2\pi R}{t} \dots\dots\dots(1)$$

และจากอัตราเร็วคลื่น

$$V_{\text{wave}} = \frac{\lambda}{T} \dots\dots\dots(2)$$

นำสมการ (1) / (2) จะได้

$$\frac{V_{\text{molecule}}}{V_{\text{wave}}} = \frac{2\pi R}{t} \times \frac{T}{\lambda}$$

$$\frac{v_{\text{molecule}}}{v_{\text{wave}}} = \frac{2\pi R}{\lambda}$$

$$\frac{v_{\text{molecule}}}{v_{\text{wave}}} = 2 \times \frac{22}{7} \times \frac{5}{200}$$

$$\frac{v_{\text{molecule}}}{v_{\text{wave}}} = 0.16$$

ขั้นที่ 4 ตรวจสอบคำตอบ

5. ตรวจสอบคำตอบทวนโจทย์

อัตราเร็วโมเลกุลของน้ำจะเป็นกี่เท่าของอัตราเร็วคลื่น = 0.16 เท่า

แบบฝึกหัดเรื่องการถ่ายโอนพลังงานของคลื่นกล

1. ลูกตุ้มนาฬิกาอย่างง่ายยาว 1.5 m แกว่งได้ 100 รอบ ในเวลา 246 s ความเร่งเนื่องจากแรงโน้มถ่วง ณ ที่นั้นเป็นเท่าใด

วิธีทำ

ขั้นที่ 1 ทำความเข้าใจในปัญหา

1. วิเคราะห์โจทย์ว่า ต้องการหาอะไร

.....

2. สิ่งที่โจทย์กำหนดให้

.....

.....

ขั้นที่ 2 วางแผนการแก้สมการ

3. สมการที่ใช้ในการคำนวณ

.....

.....

ขั้นที่ 3 ดำเนินการแก้ปัญหา

4. แทนค่าเพื่อแก้สมการ

.....

.....

.....

.....

ขั้นที่ 4 ตรวจสอบคำตอบ

5. ตรวจสอบคำถามทวนโจทย์

.....

.....

.....

.....

2. มวล 0.01 kg ติดสปริงซึ่งตั้งไว้ในแนวตั้ง ค่านิจสปริง 100 ถ้าทำให้เกิดการสั่นขึ้น – ลง ของสปริงมวล นั้นจะสั่นด้วยความถี่เท่าใด

วิธีทำ

ขั้นที่ 1 ทำความเข้าใจในปัญหา

1. วิเคราะห์โจทย์ว่า ต้องการหาอะไร

2. สิ่งที่โจทย์กำหนดให้

ขั้นที่ 2 วางแผนการแก้สมการ

3. สมการที่ใช้ในการคำนวณ

ขั้นที่ 3 ดำเนินการแก้ปัญหา

4. แทนค่าเพื่อแก้สมการ

ขั้นที่ 4 ตรวจสอบคำตอบ

5. ตรวจสอบคำถามทวนโจทย์

3. คลื่นผิวน้ำเกิดจากการสั่นแบบสม่ำเสมอ 3600 รอบต่อชั่วโมง คลื่นนี้มีความถี่และคาบเท่าไร

วิธีทำ

ขั้นที่ 1 ทำความเข้าใจในปัญหา

1. วิเคราะห์โจทย์ว่า ต้องการหาอะไร

2. สิ่งที่โจทย์กำหนดให้

ขั้นที่ 2 วางแผนการแก้สมการ

3. สมการที่ใช้ในการคำนวณ

ขั้นที่ 3 ดำเนินการแก้ปัญหา

4. แทนค่าเพื่อแก้สมการ

ขั้นที่ 4 ตรวจสอบคำตอบ

5. ตรวจสอบคำตอบทวนโจทย์

4. คลื่นน้ำลูกหนึ่งถูกสังเกตพบว่าคลื่นที่อยู่ถัดกันไปอยู่ห่างกัน 40 เซนติเมตร และ เห็นกระป๋องที่กำลังลอยน้ำ
สั่นขึ้นลงนับได้ 60 ครั้งใน 10 วินาที คลื่นนั้นควรจะมีความเร็วเท่าใด

วิธีทำ

ขั้นที่ 1 ทำความเข้าใจในปัญหา

1. วิเคราะห์โจทย์ว่า ต้องการหาอะไร

2. สิ่งทีโจทย์กำหนดให้

ขั้นที่ 2 วางแผนการแก้สมการ

3. สมการที่ใช้ในการคำนวณ

ขั้นที่ 3 ดำเนินการแก้ปัญหา

4. แทนค่าเพื่อแก้สมการ

ขั้นที่ 4 ตรวจสอบคำตอบ

5. ตรวจสอบคำตอบทวนโจทย์

5. แหล่งกำเนิดคลื่นมีความยาวคลื่น 0.05 เมตร วัตถุอัตราเร็วได้ 40 เมตร/วินาที เป็นเวลา 0.8 วินาที ได้คลื่นทั้งหมดกี่ลูกคลื่น

วิธีทำ

ขั้นที่ 1 ทำความเข้าใจในปัญหา

1. วิเคราะห์โจทย์ว่า ต้องการหาอะไร

.....

2. สิ่งที่โจทย์กำหนดให้

.....

.....

ขั้นที่ 2 วางแผนการแก้สมการ

3. สมการที่ใช้ในการคำนวณ

.....

.....

ขั้นที่ 3 ดำเนินการแก้ปัญหา

4. แทนค่าเพื่อแก้สมการ

.....

.....

.....

.....

.....

ขั้นที่ 4 ตรวจสอบคำตอบ

5. ตรวจสอบคำตอบทวนโจทย์

.....

.....

.....

.....

แบบทดสอบหลังเรียน

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบนี้เป็นแบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก
2. แบบทดสอบนี้มีทั้งหมด 10 ข้อ 10 คะแนน เวลา 10 นาที
3. ให้ทำเครื่องหมายกากบาทลงช่อง ก ข ค หรือ ง ลงในกระดาษคำตอบที่เห็นว่าถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. การถ่ายโอนพลังงานของคลื่นกล อนุภาคตัวกลางจะเคลื่อนที่แบบใด

ก. แบบฮาร์มอนิกอย่างง่าย	ข. แบบเส้นตรง
ค. แบบวงกลม	ง. แบบวิถีโค้ง

2. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะการเคลื่อนที่แบบฮาร์มอนิกอย่างง่าย

ก. มีความเร็วสูงสุด ณ จุดสมดุล	ข. คาบของการเคลื่อนที่ขึ้นอยู่กับแอมพลิจูด
ค. แรงที่ทำให้วัตถุเคลื่อนที่แปรตามการกระจัด	ง. ทิศของความเร่งเข้าสู่จุดสมดุลตลอดเวลา

3. ข้อใดเป็นคลื่นตามขวาง

- ก. คลื่นที่ทำให้อนุภาคของตัวกลางสั่นในแนวตั้งฉากกับทิศการเคลื่อนที่ของคลื่น
- ข. คลื่นที่ทำให้อนุภาคของตัวกลางสั่นในแนวเดียวกับทิศการเคลื่อนที่ของคลื่น
- ค. คลื่นที่ไม่ต้องอาศัยตัวกลางในการถ่ายโอนพลังงาน
- ง. คลื่นที่ต้องอาศัยตัวกลางในการถ่ายโอนพลังงาน

4. ข้อใดกล่าวผิด

- ก. คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าทุกชนิดเป็นคลื่นตามขวาง
- ข. คลื่นตามยาวทุกชนิดเป็นคลื่นกล
- ค. คลื่นในสปริงเป็นได้ทั้งคลื่นตามขวางและคลื่นตามยาว ขึ้นอยู่กับลักษณะการเคลื่อนที่ของอนุภาค

สปริง

- ง. คลื่นกลไม่จำเป็นต้องอาศัยตัวกลางในการเคลื่อนที่

5. คลื่นตามยาวและคลื่นตามขวางต่างกันอย่างไร

ก. ประเภทของแหล่งกำเนิดคลื่น	ข. ทิศทางการสั่นของตัวกลาง
ค. ทิศทางการเคลื่อนที่ของคลื่นต่างกัน	ง. ความยาวคลื่นต่างกัน

6. ข้อใดเป็นคลื่นตามยาว

- ก. คลื่นที่ต้องอาศัยตัวกลางในการถ่ายโอนพลังงาน
 ข. คลื่นที่ไม่ต้องอาศัยตัวกลางในการถ่ายโอนพลังงาน
 ค. คลื่นที่ทำให้อนุภาคของตัวกลางสั่นในแนวเดียวกับทิศการเคลื่อนที่ของคลื่น
 ง. คลื่นที่ทำให้อนุภาคของตัวกลางสั่นในแนวตั้งฉากกับทิศการเคลื่อนที่ของคลื่น

7. ข้อใดต่อไปนี้จัดเป็นคลื่นกลทั้งหมด

ก. คลื่นสีนํ้ามึ คลื่นแสง	ข. คลื่นในเส้นเชือก คลื่นแสง
ค. คลื่นนํ้า คลื่นเสียง	ง. คลื่นวิทยุ คลื่นไมโครเวฟ

8. ถ้าคลื่นนี้เกิดจากแหล่งกำเนิดคลื่นความถี่ 0.35 นาโนเฮิรตซ์ มีความยาวคลื่น 2 มิลลิเมตร คลื่นจะมีอัตราเร็วเท่าใด

ก. 7 m/s	ข. 14 m/s	ค. 7×10^{-13} m/s	ง. 14×10^{-13} m/s

9. มวล 0.25 กิโลกรัม ติดกับปลายข้างหนึ่งของสปริง ซึ่งมีค่านิจ 100 นิวตัน/เมตร วางอยู่บนพื้นระดับลื่น ส่วนปลายอีกข้างหนึ่งของสปริงยึดติดกับผนัง เมื่อดึงมวลทำให้สปริงยืดออกเล็กน้อยแล้วปล่อย มวลจะเคลื่อนที่กลับไปกลับมาด้วยคาบเท่าใด

ก. 1.11 s	ข. 0.31 s	ค. 0.11 s	ง. 1.31 s

10. ลูกตุ้มนาฬิกาผูกด้วยเชือกยาว 1.6 เมตร จะสั่นด้วยคาบเท่าใด กำหนดให้ $g = 10 \text{ m/s}^2$

ก. 1.60 s	ข. 4.25 s	ค. 2.52 s	ง. 8.72 s

ทดสอบหลังเรียน

ชื่อ - สกุล เลขที่

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				

คะแนนเต็ม คะแนน

คะแนนที่ได้ คะแนน

แบบบันทึกคะแนนผลการใช้ชุดกิจกรรม

คำสั่ง ให้นักเรียนบันทึกคะแนนจากการทำกิจกรรมในชุดกิจกรรม

ตารางบันทึกคะแนนด้านความรู้ที่นักเรียนทำได้

ผลงาน	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้	คิดเป็นร้อยละ	ผลประเมิน
ใบกิจกรรมที่ 1	5			
ใบกิจกรรมที่ 2	10			
ใบกิจกรรมที่ 3	10			
ใบกิจกรรมที่ 4	5			
ใบกิจกรรมที่ 5	10			
ใบกิจกรรมที่ 6	10			
ใบกิจกรรมที่ 7	10			
ใบกิจกรรมที่ 8	5			
ใบงานที่ 1	10			
ใบงานที่ 2	10			
ใบงานที่ 3	20			
แบบฝึกหัด	25			
แบบทดสอบหลังเรียน	10			

ตารางแปรผลการประเมินคุณภาพด้านความรู้จากการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมชุดที่ 1

ช่วงคะแนนที่ได้ (ร้อยละ)	ระดับคุณภาพ
ร้อยละ 90.00 ขึ้นไป	ดีเยี่ยม
75.00 – 89.99	ดีมาก
60.00 – 74.99	ดี
50.00 – 59.99	พอใช้
น้อยกว่าร้อยละ 50.00	ต้องปรับปรุง

ข้อปฏิบัติหลังเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรม

ถ้าทำคะแนนได้ตั้งแต่ร้อยละ 75 ขึ้นไปถือว่าดีมาก แต่ถ้าทำคะแนนต่ำกว่าร้อยละ 75 ต้องกลับไปทบทวนเนื้อหา ฝึกทำแบบฝึกหัดซ้ำๆ จนกว่าจะเข้าใจในเนื้อหา ก่อนที่เราจะไปเรียนต่อในชุดกิจกรรมชุดที่ 2

บรรณานุกรม

การเคลื่อนที่แบบฮาร์มอนิกอย่างง่าย. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : http://www.cpn1.go.th/media/thonburi/lesson/03_OtherMotion/content5.html. 10 ธันวาคม 2559.

การถ่ายโอนพลังงานของคลื่นกล. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <https://pang127.wordpress.com/เนื้อหาบทเรียน/การถ่ายโอนพลังงานของกล/>. 10 ธันวาคม 2559.

การแบ่งชนิดคลื่น. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://www.neutron.rmutphysics.com/physicsboard/forum/index.php?action=dattach;topic=1073.0;attach=4574>. 10 ธันวาคม 2559.

ความหมายคลื่น.(ออนไลน์). แหล่งที่มา : <https://th.wikipedia.org/wiki/คลื่น> . 10 ธันวาคม 2559.

ความหมายคลื่นกล.(ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://patwave.blogspot.com/>. 10 ธันวาคม 2559.

นิรันดร์ สุวรรรัตน์. (2554) . คลื่นกล . พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : พ.ศ.พัฒนา

เฟส. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : http://1.179.134.197/digitalschool/physics2_2_2/physics4/lesson1/05.php. 10 ธันวาคม 2559.

ลัดดาววัลย์ เสียงสังข์ และอนันต์ ปิงยศ. (2560) . คลื่นกล. มปป. . กรุงเทพฯ : ไฮเอ็ดพับลิชชิง

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.). (2557). คู่มือครูรายวิชาเพิ่มเติมฟิสิกส์ เล่ม 3. กรุงเทพฯ : คุรุสภาลาดพร้าว, 2548.

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1		×		
2	×			
3				×
4			×	
5			×	
6		×		
7		×		
8				×
9		×		
10		×		

ใบกิจกรรมที่ 1

KW อยากรู้ต้องได้รู้

จุดประสงค์

1. ให้ผู้เรียนฝึกทักษะกระบวนการคิด สามารถตรวจสอบความคิดของตนเอง
2. ให้ผู้เรียนฝึกจัดระบบข้อมูลเพื่อการดึงมาใช้ภายหลังได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำชี้แจง

1. นักเรียนตัวแทนแต่ละกลุ่มเขียนข้อมูลในสิ่งที่ตนเองรู้แล้ว และสิ่งที่ตนเองอยากรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นลงบนกระดาษสีคนละสี
2. เขียนสิ่งที่รู้แล้วกำหนดเป็นกระดาษสีฟ้า และสิ่งที่อยากรู้เพิ่มเติมเป็นกระดาษสีส้ม
3. จากนั้นนำมาติดยังบริเวณที่กำหนดด้านหน้า

แนวคำตอบ ซึ่งนักเรียนสามารถตอบได้อย่างหลากหลาย

K (ผู้เรียนเรียนรู้อะไรบ้าง)	W (ผู้เรียนต้องการรู้อะไรบ้าง)
<ul style="list-style-type: none"> - คลื่นในชีวิตประจำวันมีมากมาย เช่น คลื่นน้ำ คลื่นในเส้นเชือก คลื่นสปริง - เมื่อแหล่งกำเนิดคลื่นให้กำเนิดคลื่นจะสามารถถ่ายโอนพลังงานได้ 	<ul style="list-style-type: none"> - การถ่ายโอนพลังงานของคลื่นคืออะไร เกิดขึ้นได้อย่างไร - คลื่นในชีวิตประจำวันมีกี่ประเภท อะไรบ้าง - ส่วนประกอบของคลื่นมีอะไรบ้าง - คลื่นจัดเป็นการเคลื่อนที่แบบใด - คลื่นต่างจากอนุภาคอย่างไร

ใบกิจกรรมที่ 2

การทดลองการเกิดคลื่น

จุดประสงค์การทดลอง

ศึกษาการเกิดคลื่นจากแหล่งกำเนิดคลื่นวงกลม และแหล่งกำเนิดคลื่นหน้าตรงทั้งคลื่นตลและคลื่นต่อเนื่อง

อุปกรณ์การทดลอง

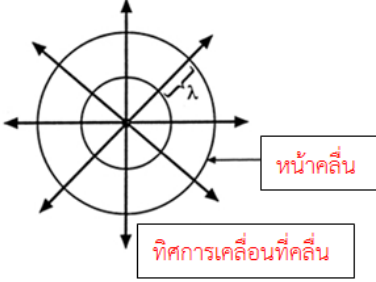
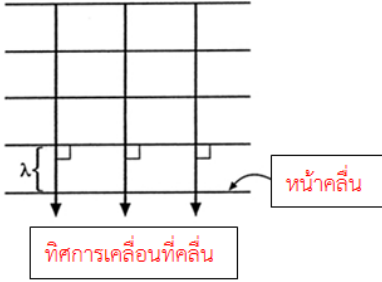
1. ชุดถาดคลื่นคลื่นพร้อมอุปกรณ์ 1 ชุด
2. หม้อแปลงไฟฟ้าโวลต์ต่ำ 1 ชุด
3. น้ำ
4. กระดาษขาว 1 แผ่น
5. สายไฟฟ้า 1 ชุด

วิธีการทดลอง

1. ต่อหม้อแปลงไฟฟ้าโวลต์ต่ำเข้ากับชุดถาดคลื่น ใส่ น้ำ ลงไปในถาดคลื่น ถึงระดับขอบถาดที่เป็นกระจก
2. เปิดไฟที่โคมไฟของถาดคลื่นแล้วนำกระดาษไปวางไว้ใต้ถาดคลื่น เนื่องจากการศึกษาคลื่นน้ำโดยใช้ถาดคลื่นจะไม่สามารถดูตลน้ำจากถาดคลื่นได้โดยตรง แต่จะดูได้จากความเข้มแสงที่ผ่านคลื่นในถาดคลื่นซึ่งจะทำให้เกิดเงาใต้ถาดคลื่นในบริเวณที่น้ำโค้งขึ้นจะทำให้มองเห็นเป็นแถบสว่างและบริเวณที่น้ำโค้งลงจะทำให้มองเห็นเงาเป็นแถบมืด จากนั้นให้นักเรียนใช้จำนวน 1 ครั้งบันทึกผลการสังเกต
3. ปฏิบัติเช่นเดียวกันแต่เปลี่ยนจากปลายดินสอดเป็นบันทึกผลการสังเกต
4. นำแหล่งกำเนิดคลื่นวงกลมของถาดคลื่นลงและตะน้ำ 1 อัน แล้วเปิดปุ่มความถี่โดยใช้ความถี่ต่ำสังเกตผลที่เกิดขึ้น บันทึกผลการสังเกตจากนั้นให้ปรับปรุ้งความถี่ให้มากขึ้นบันทึกผลการสังเกต
5. เปลี่ยนแหล่งกำเนิดคลื่น เป็นแหล่งกำเนิดคลื่นหน้าตรง ตะน้ำและเปิดปุ่มความถี่ต่ำและส่งขึ้นสังเกตผลที่เกิดขึ้น บันทึกผลการสังเกต
6. สรุปผลการทดลอง

ผลการทดลอง

ภาพแสดงการทดลอง

ลักษณะแหล่งกำเนิดที่รบกวน	ภาพที่ได้จากการทดลอง
ปลายปากกาหรือปลายดินสอ	
ขอบไม้บรรทัด	

สรุปผลการทดลอง

การทำให้เกิดคลื่นน้ำจากการทดลองทำได้โดยการรบกวนผิวน้ำโดยใช้ปลายปากกาหรือขอบไม้บรรทัด หรือ ปรึบปุ่ม กำเนิดคลื่น ถ้าลักษณะของคลื่นที่เกิดขึ้นจะขึ้นอยู่กับรูปร่างของสิ่งที่ไปรบกวน

คำถามหลังการทดลอง

1. เมื่อนำดินสอหรือปลายปากกาจุ่มบริเวณกลางถาดคลื่น แล้วนักเรียนสังเกตเห็นอะไรที่กระดาศใต้ถาดคลื่น และสิ่งที่นักเรียนเห็นแทนส่วนใดของคลื่น

ตอบ แถบมืดแถบสว่างเกิดขึ้นประมาณ 1-2 แถบ ซึ่งแถบสว่างแทนสันคลื่น ส่วนแถบมืดแทนท้องคลื่น

2. การจุ่มปลายปากกา กับสันไม้บรรทัดที่น้ำบริเวณกลางถาดคลื่นให้ผลสังเกตแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

ตอบ แตกต่างกัน โดยการจุ่มปลายปากกาทำให้เกิดคลื่นวงกลม ส่วนการจุ่มขอบไม้บรรทัดจะทำให้เกิดคลื่นหน้าตรง

3. การใช้ปั๊มวงกลมของถาดคลื่นจำนวนหนึ่งปั๊มจุ่มในน้ำแล้วเปิดปั๊มความถี่ ผลที่เกิดขึ้นบนกระดาศใต้ถาดคลื่นแตกต่างจากการใช้ปากกาจุ่มหนึ่งครั้งหรือไม่อย่างไร

ตอบ แตกต่างกันตรงที่การจุ่มปลายปากกา ทำให้เกิดคลื่นเพียง 1-2 ลูก แต่การจุ่มปั๊มวงกลมของถาดคลื่น ทำให้เกิดคลื่นวงกลมอย่างต่อเนื่อง

4. ปั๊มกลมและแถบคลื่นหน้าตรง ให้เกิดผลบนกระดาศใต้ถาดคลื่นแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

ตอบ แตกต่างกัน ปั๊มกลมทำให้เกิดคลื่นวงกลม แถบคลื่นหน้าตรงทำให้เกิดคลื่นหน้าตรง

5. การปรับปั๊ม ความถี่มากหรือน้อยให้ผลแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

ตอบ ความถี่มากจะเห็นแถบมืด และแถบสว่างอยู่ชิดกันมากขึ้น

ใบกิจกรรมที่ 3

Snowball บอกต่อความรู้ เล่าสู่กันฟัง

จุดประสงค์

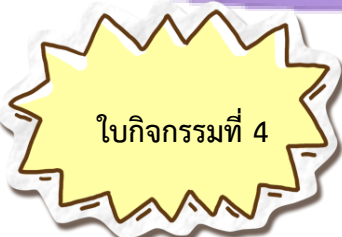
1. ให้ผู้เรียนฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ และตรวจสอบแนวคิดหลักของเพื่อน
2. ให้ผู้เรียนฝึกนำเสนอแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความรู้อย่างซึ่งกันและกัน

คำชี้แจง

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนสิ่งที่รู้เกี่ยวกับการเกิดคลื่นลงในกระดาษขนาด A4 คนละ 1 แนวคิดหลัก จากนั้นขยำกระดาษให้เป็นก้อน แล้วโยนให้เพื่อนต่างกลุ่ม
2. กลุ่มที่ได้รับลูกบอลกระดาษให้คลี่ออกแล้วอ่านสิ่งที่เพื่อนเขียนเกี่ยวกับการเกิดคลื่น ถ้าเห็นด้วยให้เขียนเครื่องหมาย ✓ หากพบว่า แนวคิดดังกล่าวยังไม่ถูกต้อง หรือไม่สมบูรณ์ให้นักเรียนแก้ไขเพิ่มเติมให้สมบูรณ์โดยใช้ปากกาสีที่แตกต่าง จากนั้นเขียนเพิ่มเติมเกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนรู้แล้ว เกี่ยวกับการกำเนิดคลื่นลงไป 1 แนวคิด
3. นักเรียนส่งกระดาษลูกบอลต่อไปเรื่อยๆ จนกว่าครูจะบอกให้หยุด เมื่อหยุดแล้วทุกคนต้องมีลูกบอล กระดาษอยู่ในมือคนละ 1 ลูก
4. ตัวแทนนักเรียนอ่านแนวคิดหลักจากลูกบอลกระดาษที่ตนเองได้รับ นำเสนอแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันในชั้นเรียน

ตัวอย่าง แนวคิดหลัก

- นิยามการเกิดคลื่น
- การถ่ายโอนพลังงานของคลื่นกล
- การเคลื่อนที่แบบซิมเปิลฮาร์โมนิกส์กับการเกิดคลื่น

ใบกิจกรรมที่ 4
Exit Ticket ไม่รู้ ไม่ให้ออก (การถ่ายโอนพลังงานของคลื่น)
จุดประสงค์

1. ให้ผู้เรียนฝึกทักษะการสรุปความรู้เพื่อบอกถึงสิ่งที่เข้าใจ และสิ่งที่ได้รับการเรียนรู้
2. ให้ผู้เรียนฝึกวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างสิ่งที่ตนเองอยากรู้ และสิ่งที่ตัวเองได้รู้

คำชี้แจง

1. ให้นักเรียนเขียนสิ่งที่ได้เรียนรู้และเข้าใจในบทเรียน ซึ่งอาจเขียนได้ในหลายรูปแบบ เช่น อนุทิน แผนผังความคิด แผนภาพ ความเรียงลงในบัตร หรือ กระดาษสี
2. เขียนสิ่งที่อยากรู้ลงในกระดาษ มีอะไรบ้างที่อยากเรียนลงในบัตร หรือกระดาษสี

ตัวอย่าง แนวคิดหลัก (นักเรียน ระบุเพียง 3 ข้อ)

- นิยามการเกิดคลื่น
- การถ่ายโอนพลังงานของคลื่นกล
- การเคลื่อนที่แบบซิมเปิลฮาร์โมนิกส์กับการเกิดคลื่น

ตัวอย่าง การนำไปใช้ประโยชน์ (นักเรียน ระบุเพียง 2 ข้อ)

- การสร้างคลื่นด้วยวิธีที่หลากหลาย
- การวิเคราะห์การเคลื่อนที่แบบซิมเปิลฮาร์โมนิกส์กับคลื่นในชีวิตประจำวัน

ตัวอย่าง คำถามที่นักเรียนยังคงสงสัย (นักเรียน ระบุเพียง 1 ข้อ)

- เหตุใดคลื่นถึงต่างจากอนุภาค
- การเกิดคลื่นจำเป็นต้องมีแหล่งกำเนิดคลื่นเสมอไปหรือไม่

ใบกิจกรรมที่ 5

การทดลองลักษณะของคลื่น

จุดประสงค์การทดลอง

1. อธิบายการการเกิดคลื่นของการเกิดคลื่นกลในเส้นเชือก และคลื่นกลจากการอัดสปริง
2. อธิบายความแตกต่างของคลื่นตามยาวและคลื่นตามขวาง พร้อมระบุองค์ประกอบของคลื่นทั้งสอง

อุปกรณ์การทดลอง

1. ขดลวดสปริงขนาดใหญ่
2. เส้นเชือก
3. ปมผ้า

วิธีการทดลอง

1. ผูกปมผ้าสีตรงกลางของขดลวดสปริงและเส้นเชือก
2. ยึดปลายข้างหนึ่งของสปริงไว้ให้แน่น แล้วดึงปลายข้างหนึ่งของสปริงยืดออกไปประมาณ 3 เมตร
3. อัดสปริงเข้าออก เป็นจังหวะสม่ำเสมอ
4. สังเกตการเปลี่ยนแปลงของขดลวดสปริงและตำแหน่งของปมผ้าที่ผูกไว้ พร้อมบันทึกผลการทดลอง
5. ยึดปลายข้างหนึ่งของเส้นเชือกไว้ให้แน่น แล้วสะบัดปลายข้างหนึ่งของเส้นเชือกเป็นจังหวะ

สม่ำเสมอ

6. สังเกตการเปลี่ยนแปลงของเส้นเชือกและตำแหน่งของปมผ้าที่ผูกไว้ พร้อมบันทึกผลการทดลอง

ผลการทดลอง

การทดลอง	ลักษณะของภาพที่เกิดขึ้น
การอัดของขดลวดสปริง	
การสับัดของเส้นเชือก	

สรุปผลการทดลอง

เมื่อสับัดปลายเชือกขึ้นลงเป็นจังหวะจะสังเกตเห็นปมผ้าที่ผูกไว้เคลื่อนที่ขึ้นลงตามจังหวะของคลื่นที่เคลื่อนที่ผ่านโดยอยู่ที่เดิม เมื่อออกแรงอัดสปริงในแนวขนานกับพื้นพบว่าเศษผ้าที่ผูกไว้จะเคลื่อนที่ไป-มา ในแนวขนานกับพื้นด้วยช่วงกว้างคงที่โดยไม่เคลื่อนที่ไปพร้อมกับคลื่น

คำถามท้ายการทดลอง

1. เมื่อนักเรียนทำการสับัดเชือกในลักษณะขึ้นลง ปมผ้าที่ผูกไว้มีการเคลื่อนที่อย่างไร ปมผ้าเคลื่อนที่ไปพร้อมกับคลื่นที่เกิดขึ้นหรือไม่

ตอบ ปมผ้าขยับขึ้นลงและไม่เคลื่อนที่ไปพร้อมกับคลื่น

2. เมื่อนักเรียนทำการอัดปลายสปริงในลักษณะขนานกับแนวระดับ ปมผ้าที่ผูกไว้มีการเคลื่อนที่อย่างไร ปมผ้าเคลื่อนที่ไปพร้อมกับคลื่นที่เกิดขึ้นหรือไม่

ตอบ ปมผ้าขยับไป-มา ด้วยช่วงกว้างค่าหนึ่งโดยไม่เคลื่อนที่ไปพร้อมกับคลื่น

3. ลักษณะของการเกิดคลื่นในเส้นเชือกกับที่เกิดขึ้นในสปริงแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

ตอบ แตกต่างกัน โดยคลื่นที่สับัดเชือกปมผ้า จะเคลื่อนที่ขึ้นลงตั้งฉากกับทิศการเคลื่อนที่ของคลื่น ส่วนการอัดสปริงปมผ้าจะเคลื่อนที่ขนานกับทิศการเคลื่อนที่ของคลื่น

4. ลักษณะของคลื่นที่เกิดขึ้นในเส้นเชือกจัดเป็นคลื่นชนิดใด เพราะเหตุใด

ตอบ คลื่นจากเส้นเชือกเป็นคลื่นตามขวาง เพราะปมผ้าขยับขึ้นลงขวางทิศการเคลื่อนที่ของคลื่น

5. ลักษณะของคลื่นที่เกิดขึ้นในสปริงจัดเป็นคลื่นชนิดใด เพราะเหตุใด

ตอบ เป็นคลื่นตามยาว เพราะปมผ้าขยับไป-มา ขนานกับทิศการเคลื่อนที่ของคลื่น

ใบกิจกรรมที่ 7
เกมบัตรคำ ชนิดของคลื่น
จุดประสงค์

1. ให้ผู้เรียนฝึกทักษะการจำแนกชนิดของคลื่นต่างๆในชีวิตประจำวัน
2. ให้ผู้เรียนวิเคราะห์ และระบุส่วนประกอบต่างๆของคลื่น

คำชี้แจง

1. การเล่นเกมบัตรคำ เป็นการจับคู่บัตรเข้าพวกระหว่างคลื่นต่างๆในชีวิตประจำวันกับชนิดของคลื่น รวมถึงนำชื่อส่วนประกอบต่างๆมาติดบนภาพคลื่นให้ถูกต้อง
2. สุ่มนักเรียนนำเสนอผลงาน แล้วให้เพื่อนๆในชั้นเรียนร่วมกันตรวจสอบความถูกต้อง

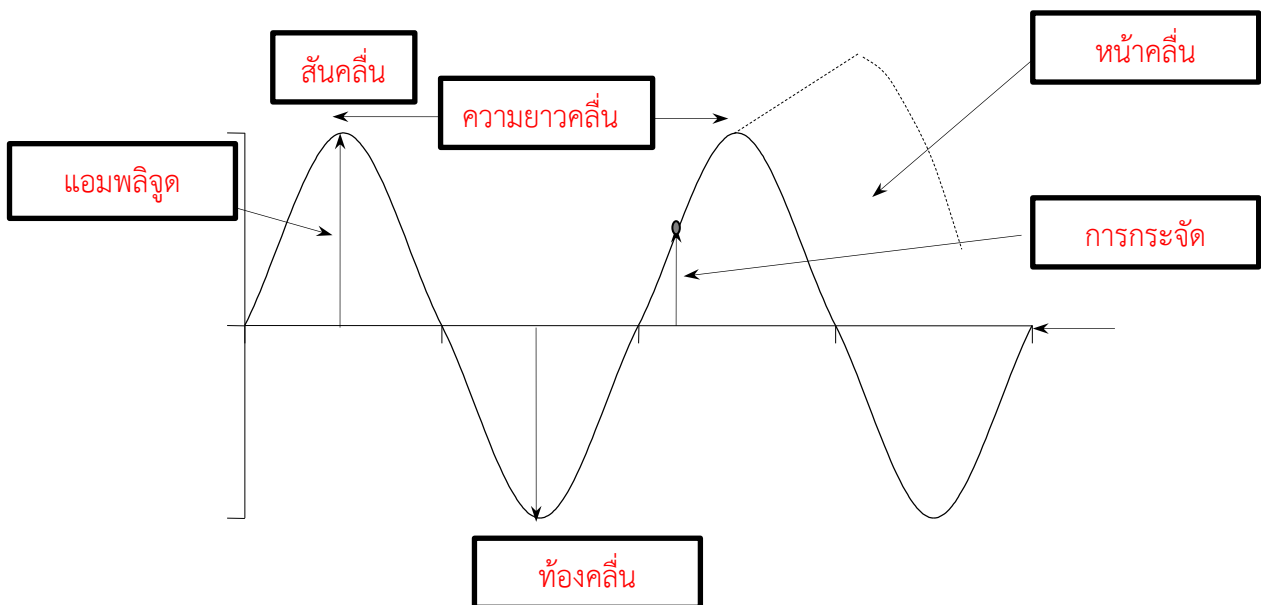
คลื่นกล	คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า	คลื่นตล	คลื่นต่อเนื่อง
คลื่นตามขวาง	คลื่นตามยาว	คลื่นในเส้นเชือก	คลื่นน้ำ
คลื่นจากการบีบอัดสปริง	คลื่นจากการสะบัดสปริง	คลื่นเสียง	คลื่นแสง
คลื่นวิทยุ	คลื่นไมโครเวฟ	รังสียูวี	รังสีอินฟราเรด

ส่วนประกอบของคลื่น

คำชี้แจง

จงนำคำต่อไปนี้ไปเติมส่วนประกอบต่างๆของคลื่นในรูปภาพให้ถูกต้อง

การกระจัด	แอมพลิจูด	สันคลื่น
ท้องคลื่น	หน้าคลื่น	ความยาวคลื่น

ใบกิจกรรมที่ 8
Exit Ticket ไม่รู้ ไม่ให้ออก (ชนิดและส่วนประกอบของคลื่น)
จุดประสงค์

1. ให้ผู้เรียนฝึกทักษะการสรุปความรู้เพื่อบอกถึงสิ่งที่เข้าใจ และสิ่งที่ได้รับการเรียนรู้
2. ให้ผู้เรียนฝึกวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างสิ่งที่ตนเองอยากรู้ และสิ่งที่ตัวเองได้รู้

คำชี้แจง

1. ให้นักเรียนเขียนสิ่งที่ได้เรียนรู้และเข้าใจในบทเรียน ซึ่งอาจเขียนได้ในหลายรูปแบบ เช่น อนุทิน แผนผังความคิด แผนภาพ ความเรียงลงในบัตร หรือ กระดาษสี
2. เขียนสิ่งที่อยากรู้ลงในกระดาษ มีอะไรบ้างที่อยากเรียนลงในบัตร หรือกระดาษสี

ตัวอย่าง แนวคิดหลัก (นักเรียน ระบุเพียง 3 ข้อ)

- ชนิดของคลื่น
- ส่วนประกอบของคลื่น
- การหาค่าอัตราเร็วคลื่น

ตัวอย่าง การนำไปใช้ประโยชน์ (นักเรียน ระบุเพียง 2 ข้อ)

- ข้อเหมือนและข้อต่างของคลื่นแต่ละชนิด กับการประยุกต์ใช้
- การวิเคราะห์ส่วนประกอบของคลื่นกับคลื่นในชีวิตประจำวัน

ตัวอย่าง คำถามที่นักเรียนยังคงสงสัย (นักเรียน ระบุเพียง 1 ข้อ)

- เหตุใดคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าทุกชนิดเป็นคลื่นตามขวาง
- การหาค่าอัตราเร็วของคลื่นและอนุภาคเหมือนหรือแตกต่างกัน อย่างไร

 ใบงานที่ 1

ให้นักเรียนทำเครื่องหมายถูก / ลงในช่องว่างหน้าข้อความที่นักเรียนมีความคิดเห็นว่าเป็น
ถูกต้อง และทำเครื่องหมายผิด x ลงในช่องว่างหน้าข้อความที่นักเรียนมีความคิดเห็นว่าเป็นผิด

- x 1) คลื่นน้ำ คลื่นในสปริง คลื่นแสง จัดเป็นคลื่นกลทั้งหมด
- / 2) รูปร่างของคลื่นกลมีแค่คลื่นรูปไซน์ แบบเดียวเท่านั้น
- / 3) คลื่นตามขวางเป็นคลื่นที่เกิดขึ้นโดยอนุภาคตัวกลาง สั่นในแนวตั้งฉากกับทิศทางการเคลื่อนที่ของคลื่น
- x 4) คลื่นที่มีพลังงานมาก หมายถึง คลื่นที่มีแอมพลิจูดน้อย
- / 5) ท้องคลื่น (Trough) เป็นตำแหน่งที่มีการกระจัดเป็นลบ
- x 6) คลื่นที่มีความถี่มากคือคลื่นที่มีพลังงานมากเสมอ
- / 7) ความยาวคลื่น วัดได้จากสันคลื่นลูกหนึ่งไปยังสันคลื่นอีกลูกหนึ่งที่อยู่ถัดไป เท่านั้น
- / 8) คลื่นในสปริงที่เกิดจากการยืดหรือหดของสปริง จัดเป็นคลื่นตามยาว
- x 9) ความถี่คือเวลาที่คลื่นเคลื่อนที่ไป 1 ลูก มีหน่วยเป็นรอบต่อวินาที
- / 10) การเคลื่อนที่แบบฮาร์มอนิกอย่างง่ายคือ การเคลื่อนที่ของอนุภาคกลับไปกลับมาซ้ำๆทางเดิมรอบตำแหน่งสมดุล

 ใบงานที่ 2

ให้นักเรียนเขียนคำหรือประโยคลงในช่องว่างให้ถูกต้องและสมบูรณ์

1) คลื่นกลกับคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า แตกต่างกันอย่างไรร

คลื่นกล (mechanical wave) คือคลื่นที่ต้องอาศัยอนุภาคตัวกลางจึงถ่ายทอดพลังงาน

คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า (electromagnetic wave) คือคลื่นที่ไม่ต้องอาศัยอนุภาคตัวกลางก็สามารถถ่ายทอดพลังงานได้

2) ยกตัวอย่างคลื่นกล 3 คลื่น คือ คลื่นในเส้นเชือก คลื่นน้ำ คลื่นเสียง

3) คลื่นกลแบ่งออกเป็น 2 ชนิด โดยใช้ ตัวกลางในการเคลื่อนที่ เป็นเกณฑ์ในการแบ่ง

4) คลื่นตามยาว (Longitudinal Wave) เป็นคลื่นที่เกิดขึ้นเมื่ออนุภาคตัวกลางสั่นในทิศ ขนาน กับทิศทางการเคลื่อนที่ของคลื่น

5) คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าทุกชนิด จะต้องเป็นคลื่น ตามขวาง

6) เฟส 0 องศา หรือ 0 เรเดียน

เฟส 45 องศา หรือ $\frac{\pi}{4}$ เรเดียน

เฟส 90 องศา หรือ $\frac{\pi}{2}$ เรเดียน

เฟส 270 องศา หรือ $\frac{3\pi}{2}$ เรเดียน

เฟส 360 องศา หรือ 2π เรเดียน

7) เราสามารถหา อัตราเร็วของคลื่นกล ได้จากสูตร $v = f\lambda$

8) ความถี่ของคลื่นกล คือ จำนวนคลื่นที่เคลื่อนที่ผ่านจุดใด ๆ ในหนึ่งหน่วยเวลา

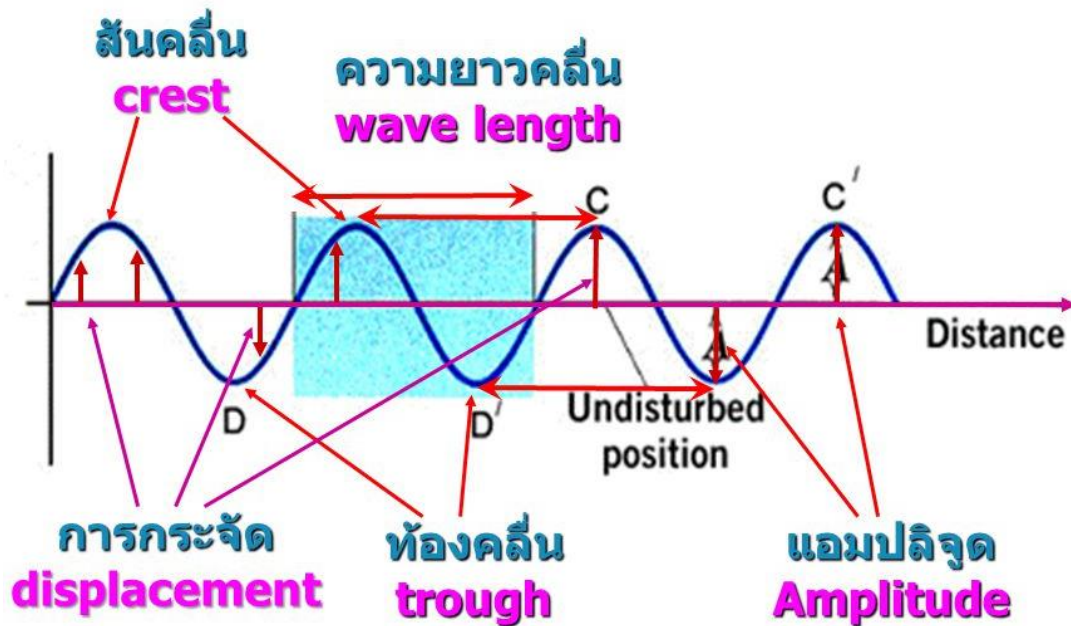
9) ความสัมพันธ์ระหว่างคาบเวลา (T) และความถี่ (f) คือ $T = \frac{1}{f}, f = \frac{1}{T}$

10) พลังงานของคลื่นกลมีค่ามากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับ แอมพลิจูด

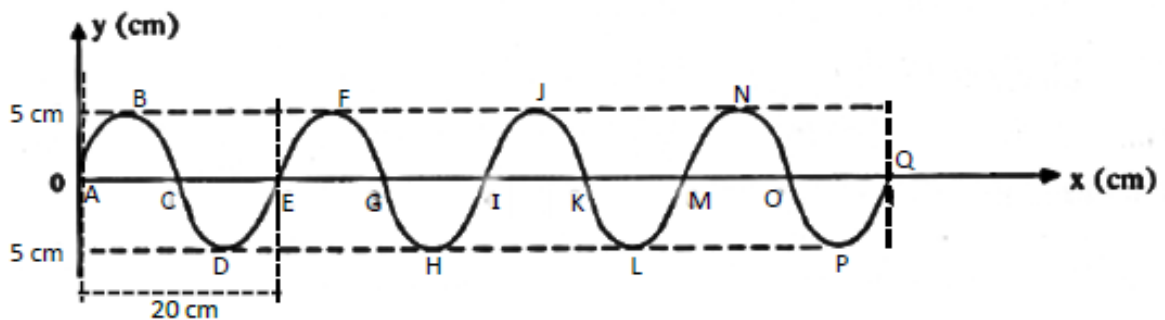
ใบงานที่ 3

จงตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

1. จงวาดรูปคลื่น พร้อมกับระบุองค์ประกอบพื้นฐานของคลื่นได้อย่างน้อย 5 อย่าง

2. สบัตเชือกเส้นหนึ่ง ทำให้เกิดคลื่นบนเส้นเชือกดังภาพ ใช้เวลา 20 วินาที จากข้อมูลข้างล่างนี้ จงตอบคำถามต่อไปนี้

- 1.1 แอมพลิจูด มีค่าเท่า 5 เซนติเมตร
- 1.2 ความยาวคลื่นกี่เซนติเมตร มีค่าเท่าใด 20 เซนติเมตร
- 1.3 จากรูปมีกี่ลูกคลื่น 4 ลูกคลื่น
- 1.4 จำนวนลูกคลื่น ซึ่งเกิดขึ้นในเวลา 20 วินาที มีค่าเท่าใด 4 ลูกคลื่น

- 1.5 จำนวนลูกคลื่น ซึ่งเกิดขึ้นในเวลาหนึ่งวินาที มีค่าเท่าใด **0.2 ลูกต่อวินาที**
- 1.6 ความถี่ของคลื่น มีค่าเท่าใด **0.2 ลูกคลื่นต่อวินาที**
- 1.7 คาบของคลื่น มีค่าเท่าใด **5 วินาที**
- 1.8 ในเวลา 20 วินาที คลื่นเคลื่อนที่ได้ระยะทางเท่าใด **80 เซนติเมตร**
- 1.9 อัตราเร็วของคลื่นมีค่าเท่าใด **0.04 เมตรต่อวินาที**
- 1.10 ตำแหน่งใดบนขบวนคลื่นซึ่งเคลื่อนที่ออกมาจากแหล่งกำเนิดเป็นตำแหน่งแรก **A**
- 1.11 นับจากเริ่มเคลื่อนที่ จนกระทั่งเคลื่อนที่ครบ 1 รอบ คลื่นเคลื่อนที่ในตำแหน่งใดบ้าง **A,B,C,D,E**
- 1.12 จากภาพ คลื่นเคลื่อนที่ได้ทั้งหมดกี่รอบ **4 รอบ**
- 1.13 ตำแหน่ง C บนคลื่น อยู่ห่างจากตำแหน่งเริ่มต้นบนลูกคลื่น เป็นระยะกี่ลูกคลื่น **0.5 ลูกคลื่น**
- 1.14 ตำแหน่ง B บนคลื่น อยู่ห่างจากตำแหน่งเริ่มต้นบนลูกคลื่น เป็นระยะกี่ลูกคลื่น **0.25 ลูกคลื่น**
- 1.15 ถ้าเปรียบเทียบตำแหน่งใดๆ บนคลื่นกับตำแหน่งใดๆ ของวัตถุ โดยใช้มุมรอบจุดศูนย์กลางในการเคลื่อนที่เป็นวงกลม เราเรียกว่า ค่าเฟส (phase : θ)
สมมติให้ตำแหน่ง A เป็นตำแหน่งเริ่มต้น $\theta = 0^\circ$
- ตำแหน่ง B มีค่าเฟส = **45°**
- ตำแหน่ง D มีค่าเฟส = **270°**
- ตำแหน่ง C มีค่าเฟส = **180°**
- ตำแหน่ง E มีค่าเฟส = **360°**
- 1.16 ถ้าพิจารณาบนคลื่นแต่ละลูก มีตำแหน่งใดบ้างที่มีค่าเฟสเดียวกับตำแหน่ง B คือ **F,J,N**
- 1.17 ถ้าพิจารณาบนคลื่นแต่ละลูก มีตำแหน่งใดบ้างที่มีค่าเฟสเดียวกับตำแหน่ง A คือ **E,I,M,Q**
- 1.18 ตำแหน่งใดบ้างที่มีค่าเฟสต่างจากตำแหน่ง B 180° คือ **D,H,L,P**
- 1.19 ตำแหน่งใดบ้างที่มีค่าเฟสต่างจากตำแหน่ง C 180° คือ **E,I,M,Q**
- 1.20 ถ้าตำแหน่งที่มีเฟสเดียวกันบนคลื่นแต่ละลูก เราเรียกว่า เป็นตำแหน่งเฟสตรงกัน ตำแหน่งใดบ้างที่มีเฟสเดียวกันกับตำแหน่ง D คือ **H,L,P**

แบบฝึกหัดเรื่องการถ่ายโอนพลังงานของคลื่นกล

1. ลูกตุ้มนาฬิกาอย่างง่ายมีเชือกยาว 1.5 m แกว่งได้ 100 รอบ ในเวลา 246 s ความเร่งเนื่องจากแรงโน้มถ่วง ณ ที่นั้นเป็นเท่าใด

วิธีทำ

ขั้นที่ 1 ทำความเข้าใจในปัญหา

1. วิเคราะห์โจทย์ว่า ต้องการหาอะไร

ความเร่งเนื่องจากแรงโน้มถ่วง ณ ที่นั้น (g)

2. สิ่งที่โจทย์กำหนดให้

เชือกยาว $l = 1.5$ m

แกว่งได้ 100 รอบ ในเวลา 246 s จะได้คาบเวลาเท่ากับ 2.46 วินาที

ขั้นที่ 2 วางแผนการแก้สมการ

3. สมการที่ใช้ในการคำนวณ

$$T = 2\pi\sqrt{\frac{l}{g}}$$

$$g = 4\pi^2 \frac{l}{T^2}$$

ขั้นที่ 3 ดำเนินการแก้ปัญหา

4. แทนค่าเพื่อแก้สมการ

$$g = 4\pi^2 \frac{l}{T^2}$$

$$g = 4 \times \left(\frac{22}{7}\right)^2 \frac{1.5}{2.46^2}$$

$$g = 9.78 \text{ m/s}^2$$

ขั้นที่ 4 ตรวจสอบคำตอบ

5. ตรวจสอบคำตอบทวนโจทย์

ความเร่งเนื่องจากแรงโน้มถ่วง ณ ที่นั้นเป็นเท่า $g = 9.78 \text{ m/s}^2$

2. มวล 0.01 kg ติดสปริงซึ่งตั้งไว้ในแนวตั้ง ค่านิจสปริง 100 N/m ถ้าทำให้เกิดการสั่นขึ้น-ลงของสปริง มวลนั้นจะสั่นด้วยความถี่เท่าใด

วิธีทำ

ขั้นที่ 1 ทำความเข้าใจในปัญหา

1. วิเคราะห์โจทย์ว่า ต้องการหาอะไร

สปริงมวลนั้นจะสั่นด้วยความถี่เท่าใด (f)

2. สิ่งที่โจทย์กำหนดให้

มวล $m = 0.01$ kg

ค่านิจสปริง $k = 100$ N/m

ขั้นที่ 2 วางแผนการแก้สมการ

3. สมการที่ใช้ในการคำนวณ

$$f = \frac{1}{2\pi} \sqrt{\frac{k}{m}}$$

ขั้นที่ 3 ดำเนินการแก้ปัญหา

4. แทนค่าเพื่อแก้สมการ

$$f = \frac{1}{2\pi} \sqrt{\frac{k}{m}}$$

$$f = \frac{1}{2\pi} \sqrt{\frac{100}{0.01}}$$

$$f = 1.57 \times 100$$

$$f = 157 \text{ Hz}$$

ขั้นที่ 4 ตรวจสอบคำตอบ

5. ตรวจสอบคำถามทวนโจทย์

สปริงมวลนั้นจะสั่นด้วยความถี่ 157 เฮิร์ตซ์

3. คลื่นผิวน้ำเกิดจากการสั่นแบบสม่ำเสมอ 3600 รอบต่อชั่วโมง คลื่นนี้มีความถี่และคาบเวลาเท่าไร

วิธีทำ

ขั้นที่ 1 ทำความเข้าใจในปัญหา

1. วิเคราะห์โจทย์ว่า ต้องการหาอะไร

ความถี่คลื่น f และคาบเวลา T

2. สิ่งที่โจทย์กำหนดให้

จำนวนลูกคลื่น 3600 รอบต่อชั่วโมง

ขั้นที่ 2 วางแผนการแก้สมการ

3. สมการที่ใช้ในการคำนวณ

$$f = \frac{n}{t}, T = \frac{t}{n}$$

ขั้นที่ 3 ดำเนินการแก้ปัญหา

4. แทนค่าเพื่อแก้สมการ

จาก $f = \frac{n}{t}$

$$f = \frac{3600}{60}$$

$$f = 60 \text{ Hz}$$

$$T = \frac{t}{n}$$

และ $T = \frac{60}{3600}$

$$T = 0.016 \text{ s}$$

ขั้นที่ 4 ตรวจสอบคำตอบ

5. ตรวจสอบคำตอบทวนโจทย์

คลื่นนี้มีความถี่เท่ากับ 60 เฮิรตซ์ และมีคาบเวลา 0.016 วินาที

4. คลื่นน้ำลูกหนึ่งลูกสังเกตพบว่าคลื่นที่อยู่ติดกันไปอยู่ห่างกัน 40 เซนติเมตร และ เห็นกระป๋องที่กำลังลอยน้ำ สันขึ้นลงนับได้ 60 ครั้งใน 10 วินาที คลื่นนั้นควรจะมีความเร็วเท่าใด

วิธีทำ

ขั้นที่ 1 ทำความเข้าใจในปัญหา

1. วิเคราะห์โจทย์ว่า ต้องการหาอะไร

อัตราเร็วคลื่น v

2. สิ่งที่โจทย์กำหนดให้

ความถี่ f เท่ากับ 60 ครั้งใน 10 วินาที = 6 ครั้งต่อวินาที

ความยาวคลื่น λ 40 เซนติเมตร = 0.4 เมตร

ขั้นที่ 2 วางแผนการแก้สมการ

3. สมการที่ใช้ในการคำนวณ

$$v = f \lambda$$

ขั้นที่ 3 ดำเนินการแก้ปัญหา

4. แทนค่าเพื่อแก้สมการ

$$\text{จาก } v = f \lambda$$

$$v = 6 \times 0.4$$

$$v = 2.4 \text{ m/s}$$

ขั้นที่ 4 ตรวจสอบคำตอบ

5. ตรวจสอบคำตอบทวนโจทย์

คลื่นจะมีอัตราเร็วเท่ากับ 2.40 เมตรต่อวินาที

5. แหล่งกำเนิดคลื่นมีความยาวคลื่น 0.05 เมตร วัตถุเคลื่อนที่เร็วคลื่นได้ 40 เมตร/วินาที เป็นเวลา 0.8 วินาที ได้คลื่นทั้งหมดกี่ลูกคลื่น

วิธีทำ

ขั้นที่ 1 ทำความเข้าใจในปัญหา

1. วิเคราะห์โจทย์ว่า ต้องการหาอะไร

จำนวนลูกคลื่นทั้งหมด (n)

2. สิ่งที่โจทย์กำหนดให้

ความยาวคลื่น $\lambda = 0.05$ เมตร

อัตราเร็วคลื่นได้ $v = 40$ เมตร/วินาที

เวลา $t = 0.8$ วินาที

ขั้นที่ 2 วางแผนการแก้สมการ

3. สมการที่ใช้ในการคำนวณ

และ $v = f\lambda$

$n = ft$

ขั้นที่ 3 ดำเนินการแก้ปัญหา

4. แทนค่าเพื่อแก้สมการ

$$v = f\lambda$$

$$f = \frac{v}{\lambda}$$

$$f = \frac{40}{0.05}$$

$$f = 800 \text{ Hz}$$

$$n = ft$$

$$n = 800 \times 0.8$$

$$n = 640$$

ขั้นที่ 4 ตรวจสอบคำตอบ

5. ตรวจสอบคำตอบทวนโจทย์

จำนวนลูกคลื่นทั้งหมด 640 ลูกคลื่น

แบบทดสอบหลังเรียน

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1	×			
2			×	
3	×			
4				×
5		×		
6			×	
7		×		
8	×			
9		×		
10			×	

ประวัติผู้จัดทำ

ชื่อ : นางสาวธิตินันท์ นานาน
 ตำแหน่ง : ข้าราชการครู วิทยฐานะ : ชำนาญการ
 สถานที่ทำงาน : โรงเรียนปากเกร็ด
 วันเดือนปีเกิด : 28 เมษายน 2530
 ที่อยู่ : บ้านเลขที่ 18/769 หมู่ 5 ต.บางพูด อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี 11120
 เบอร์โทรศัพท์ : 089-028-4545
 อีเมล : piplus@hotmail.co.th
 ประวัติการศึกษา :

- + + + มัธยมศึกษา แผนการเรียนวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ โรงเรียนปากเกร็ด (2546-2548)
- + + + ปริญญาตรี ครุศาสตรบัณฑิต เอกฟิสิกส์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2549-2553)
- + + + ปริญญาโท ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอนวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2554-2555)